

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

Hamilə qadını
döyüb
uşağını
öldürdülər

yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 14 aprel 2016-cı il Cümə axşamı № 79 (6400) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Almaniyadan 7 bəndlik Qarabağ planı

Səfir: "Ən başlıcası və mühümü atəşkəs rejiminin qorunub saxlanmasıdır"

yazısı səh.5-də

Şəhidlərimizin ziyarətinə gələnlərin ardı-arası kəsilir

yazısı səh.3-də

Qarabağla bağlı petisiyanı imzalayanların sayı 110 min nəfərə çatır

yazısı səh.4-də

Sülhəddin Əkbər:

"Azərbaycan Avrasiya İqtisadi Birliyinə üzv olarsa, müstəqilliyini və suverenliyini itirmiş olar"

yazısı səh.5-də

Şəhid zabitimizin adı üzünü görə bilmədiyi övladına verildi

yazısı səh.3-də

Cəmiyyətdə qərbpərəstlərin, yoxsa rusiyapərəstlərin mövqeyi güclüdür?

yazısı səh.4-də

Şəhid verən ölkənin teleməkani niyə müğənnilərin ümidinə buraxılıb...

yazısı səh.7-də

Qabil Hüseyinli:

"İndiyədək Qərbdən almadığımız dəstəyi almağa nail olduq..."

yazısı səh.8-də

Neft bahalaşır- birjalar həyəcanla 17 apreli gözləyir...

yazısı səh.13-də

Müxalifət Bişkək protokolunu qüvvədən düşmüş elan etməyə çağırır

yazısı səh.8-də

Rusiya öz forpostuna yenə dirsək göstərdi

ROQOZIN ERMƏNİLƏRİ AŞAĞILADI -

"ERMƏNİSTAN" QARINAGRISI" NA DÜŞÜB

Qarabağdakı hərbi uğursuzluq işğalçı ölkədə anti-Rusiya ovqatını pik həddə çatdırıb, düşmən həm qorxur, həm də qorxutmaq istəyir; Putinin silahdaşından İrevana hədə: "Bəziləri orada özlərini pis aparır"; düşmən ölkədə Roqozini "persona non-grata" elan etmək çağırışı səsləndi...

musavat.com

Təsrül İsmayil

yazısı səh.9-da

İsraildən Azərbaycana terror xəbərdarlığı

DTX: "...Zəruri tədbirlər görülür və əməliyyat şəraitinə nəzarət olunur"

yazısı səh.5-də

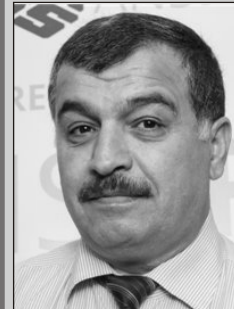
Prezident
İlham Əliyev
Türkiyədə
işgüzar
səfərdədir

yazısı səh.2-də

Erməniləri
surduran
jurnalist Fuad
Abbasovu işdən
çıxardılar

yazısı səh.4-də

Üzeyir Cəfərov:
"Müharibənin öz
qaydaları var,
bəzən
informasiyalarda
müəyyən manevrlər
tələb olunur"

yazısı səh.7-də

Prezident İlham Əliyev Türkiyədədir

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının XIII Sammitində iştirak etmək üçün Türkiyə Respublikasına işgüzar səfərə gediblər.

APA-nın məlumatına görə, İstanbulun Atatürk Beynəlxalq hava limanında prezident İlham Əliyevi və xanımı Mehriban Əliyevanı Türkiyənin yüksək səviyyəli dövlət və hökumət nümayəndələri qarşılayıblar.

İlham Əliyev İstanbulda Bosniya və Herseqovinanın Rəyasət Heyətinin sədri Bakir İzetbeqoviçlə görüşüb. Görüşdə münasibətlərimizin dinamik inkişafından məmnunluq ifadə edilib, qarşılıqlı əlaqələri bundan sonra daha da genişləndirmək üçün yaxşı imkanların olduğu bildirilib. Söhbət zamanı enerji sahəsində əməkdaşlıqla bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

İlham Əliyev "Cənub Qaz Dəhlizi" layihəsi çərçivəsində görülən işlərlə bağlı məlumat verib.

Görüşdə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi, xüsusilə son vaxtlar qoşunların təmas xəttində baş verən gərginliklə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

B. İzetbeqoviç prezident İlham Əliyevi ölkəsinə səfərə dəvət edib. Dövlət başçısı dəvətə görə minnətdarlığını bildirib, Bosniya və Herseqovinanın Rəyasət Heyətinin sədrini Azərbaycana səfərə dəvət edib.

Prezident İlham Əliyev türkiyəli həmkarı Rəcəb Tayyib Ərdoğanla da görüşüb.

Axar.az xəbər verir ki, görüş Məbəyn iqamətgahında baş tutub. Türkiyə vaxtı ilə aprelin 13-də saat 17:50-də başlayan görüşdən sonra prezidentlər şam yeməyi üçün eyni avtomobildə Savarona yaxtına gediblər.

Jurnalistin ölümünə görə tutulan futbolçunun məhkəməsi davam etdirilib

Səbail Rayon Məhkəməsində futbolçu Cavid Hüseynovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi davam etdirilib. APA-nın məlumatına görə, hakim Elmar Rəhimovun sədrlik etdiyi prosesdə şahid qismində Rasim Əliyevin anası Teyfurə Əliyeva ifadə verib.

T. Əliyeva deyib ki, Rasim Əliyevlə Elşən İsmayılovun görüşündən Cavid Hüseynovun xəbəri olub və Cavid istəseydi bu görüşə mane ola bilərdi, lakin maraqlı şəxs olduğuna görə bunu etməyib.

Vəkil Adəm Məmmədov isə bildirib ki, istintaq orqanı Teyfurə Əliyevanın verdiyi ifadəyə tənqidi yanaşmış, əgər belə olmasaydı Cavid Hüseynova daha ağır ittiham verilərdi.

Daha sonra şahid məhkəmə iştirakçılarının suallarını cavablandırılıb.

Məhkəmədə iclasla gəlməyən dörd nəfər şahidin məcburi məhkəməyə gətirilməsi barədə qərar qəbul edilib.

Proses aprelin 27-də davam etdiriləcək.

Xatırladaq ki, C. Hüseynov jurnalist Rasim Əliyevin ölümü ilə bağlı təqsirləndirilib. Bu iş üzrə təqsirləndirilən şəxslərə hökm oxunub. Həmin cinayət işinin materiallarından C. Hüseynovun Cinayət Məcəlləsinin 307.1 (ağır cinayətin hazırlanması və törədilməsini bilərək həmin cinayət barəsində xəbər verməmə) və 307.2-ci (qabaqcadan vəd etmədən ağır cinayəti gizlətmə) maddələri ilə təqsirləndirilməsinə dair hissə ayrıca icraata verilib.

"Biz beynəlxalq hərbi tribunalın yaradılmasında daha çox maraqlıyıq"

"Azərbaycan ümumilikdə münaqişə ilə bağlı, eləcə də son hadisələrlə əlaqədar beynəlxalq hərbi tribunalın yaradılmasında erməni tərəfindən daha çox maraqlıdır".

Bu barədə APA-ya Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən bildirilib. Nazirlikdən deyiblər ki, məhz o zaman Ermənistanın hazırkı kriminal hərbi-siyasi hakimiyyətinin mahiyyəti, onun azərbaycanlılara qarşı saysız-hesabsız qanlı cinayət əməlləri törətməsi aydın sübuta yetiriləcək: "Təkcə Xocalı şəhərində dinc azərbaycanlı əhaliyə qarşı həyata keçirilən genosid siyasəti kifayət edir ki, Ermənistan rəhbərliyi və erməni səhra komandirləri beynəlxalq cinayət məhkəməsinə verilərək layiqli cəzalarını alsınlar".

Qeyd edək ki, Ermənistan müdafiə nazirinin müşaviri Alik Avetisyan 2-5 apreldə baş verənlərlə bağlı beynəlxalq tribunalın yaradılması üçün BMT-yə müraciət edə biləcəklərini söyləyib.

Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin müasir mərhələsi 1988-ci ildə Ermənistan SSR-in Azərbaycan

SSR-ə qarşı ərazi iddiaları əsasında başlayıb.

1991-1994-cü illərdə Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ ərazisi uğrunda Ermənistanla Azərbaycan arasında şiddətli müharibə baş verib. Nəticədə Azərbaycan ərazilərinin 20 faizi - Dağlıq Qarabağ və ətraf 7 inzibati rayon (Laçın, Kəlbəcər, Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl, Qubadlı, Zəngilan) Ermənistan Silahlı Qüvvələri tərəfindən işğal olunub, 1 milyondan artıq insan qaçqın və məcburi köçkün və-

ziyyətinə düşüb. Hərbi əməliyyatlar 1994-cü ilin may ayında Bişkekdə Azərbaycan və Ermənistan arasında imzalanmış atəşkəs sazişi ilə başa çatıb.

Ermənistan qoşunlarının Dağlıq Qarabağdan qeyd-şərtsiz çıxarılması ilə bağlı BMT Təhlükəsizlik Şurasının 1993-cü ildə qısa fasilələrlə qəbul edilmiş 822, 853, 874 və 884 sayılı qətnamələri, o cümlədən BMT Baş Assambleyası, AŞ PA, ATƏT, İƏT və digər təşkilat və qurumların qətnamələri mövcuddur.

Şəhid ailələrinə ev verildi

Oğuz və Şəkidə yaşayan Qarabağ əlilləri və şəhid ailələrinə ev verilib. Bu barədə virtualaz.org saytına Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin rəhbəri Elman Babayev məlumat verib.

Onun sözlərinə görə, beləliklə də bu il evlə təmin edilən Qarabağ əlili və şəhid ailələrinin sayı 100-ü ötüb.

"Bu ilin yanvar-mart aylarında 12 rayonda 51 fərdi yaşayış evi, həmçinin Abşeron-da hazır yaşayış binalarından tender yolu ilə alınaraq təmir etdirilmiş 53 mənzil istifadəyə verilib. 104 nəfər Qarabağ müharibəsi əlili və şəhid ailəsi mənzillə təmin olunub. Hazırda Bakıda və ölkənin regionlarında Qarabağ müharibəsi əlilləri və şəhid ailələri üçün həm çoxmənzilli, həm də fərdi yaşayış evlərinin inşası, eləcə də hazır yaşayış binalarından mənzillərin alınaraq təmir etdirilməsi işləri davam etdirilir", - deyərək E. Babayev söyləyib.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan ki-tablara daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etməyin ən rahat yolu. Bu email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Aİ-nin Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi regiona gəlir

Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Herbert Zalber bu həftə regiona səfər edəcək. "Report" xəbər verir ki, bu barədə "Armenpress" məlumat yayıb. Səfər Dağlıq Qarabağ münaqişəsi zonasındakı son hadisələrlə bağlıdır.

Bu yay isti olacaq

Bu il Azərbaycanda yay fəslinin əvvəlki illərə nisbətən isti olacağı gözlənilir. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) Coğrafiya İnstitutunun İqlim və aqro-qlimşünaslıq şöbəsinin baş elmi işçisi, coğrafiya üzrə fəlsəfə doktoru Məhərrəm Həsənovun APA-ya bildirdiyinə görə, qışın və yazın müqayisəsi göstərir ki, yayda havanın temperaturunda keçən illərlə müqayisədə 1-2 dərəcə fərq olacaq.

Onun sözlərinə görə, ümumilikdə istilərin davamlı olacağını demək olmaz: "Məsələn, keçən il iyulun 20-dən avqustun 20-dək ölkə ərazisində yağın olma, amma havanın temperaturu yüksək oldu. Bu il belə davamlı istilər gözlənilir. Sadəcə, müəyyən günlərdə havanın temperaturu 40 dərəcəyə qədər artacaq".

M. Həsənov əlavə edib ki, bu il Azərbaycanda qış fəslə isti keçib. Onun sözlərinə görə, hətta bəzi günlərlə müqayisədə havanın temperaturu normadan yüksək olub: "Davamlı soyuqlar, mənfii temperaturlar olmayıb. Yazda da hələ ki istilər müşahidə olunur".

Dollar cüzi ucuzlaşdı

Azərbaycan Mərkəzi Bankı (AMB) ABŞ dollarının aprelin 14-nə rəsmi məzənnəsini 1,5218 AZN/USD səviyyəsində müəyyən edib. AMB-dən verilən məlumata görə, bu, gündəlik 0,3% azalma deməkdir. Qeyd edək ki, aprelin 13-də rəsmi məzənnə 1,5264 AZN/USD səviyyəsində olub.

Sərnişin sürücünün boğazını kəsdi

Bakıda sərnişin marşrut avtobusu sürücüsünün boğazını kəsib. Avtosfer.az "Qafqazinfo"ya istinadən xəbər verir ki, hadisə Xətai rayonunda bir neçə gün öncə qeydə alınıb. Bu barədə zərərçəkənin yaxınları məlumat verib. Bıçaqlanma Məhəmməd Hadi küçəsində "İsuzu" markalı 10 TG 992 nömrəli 132 saylı xətt avtobusunda baş verib. Nəməlum şəxs xuliqanlıq zəminində sürücü, Bakı şəhər sakini 1989-cu il təvəllüdlü Ehtiram Əhadovun boğaz nahiyəsini bıçaqla kəsib. Yaralı E. Əhadov Sutikinti xəstəxanasına yerləşdirilib. Vəziyyəti qənaətbəxşdir.

Sərdar Cəlaloğlunun şəhid qardaşı oğlu üçün anım mərasimi keçiriləcək

Aprelin 14-də ADR sədri Sərdar Cəlaloğlunun şəhid qardaşı oğlu Rasim Məmmədov üçün anım mərasimi keçiriləcək. Musavat.com xəbər verir ki, anım tədbiri saat 10-dan 17-dək Babək prospektində yerləşən "Mədinə" mərasim evində keçiriləcək.

Xatırladaq ki, ADP sədrinin qardaşı oğlu Rasim Məmmədov aprelin 3-də cəbhədə atəşkəsin pozulması nəticəsində şəhid olub. R. Məmmədov aprelin 5-də doğulduğu Naxçıvanda torpağa tapşırılıb.

□ Xalidə GƏRAY

ADP funksionerindən müxalifətə iynəli sözlər

Taliyət Əliyev: "Yaxşı olar müxalifət ilk öncə bu problemi çözsün" "2018-ci il prezident seçkiləri ilə bağlı müxalifət düşərgəsinin görüşləri işlər çoxdur, müxalifət partiyaları arasında qeyri-sağlam münasibətin hökm sürməsi bu işlərin reallaşdırılmasında əngəllərdən biridir".

Bu barədə "Yeni Müsavat" açıqlamasında ADP sədrinin seçkilər üzrə müavini Taliyət Əliyev bildirib. T. Əliyev həmçinin deyib ki, seçkilərə qədər görülmesi vacib olan işləri həyata keçirmək üçün ölkədə münbit şəraitin yoxluğu da əlavə bir əngəldir: "Ölkədə siyasi partiyaların fəaliyyəti üçün çox ciddi maneələr var. Amma bütün maneələrə baxmayaraq, müxalifət nəyi bacarırsa onu etməlidir. Hesab edirəm ki, indiki halda müxalifətin qarşısında duran ən ciddi problemlərdən biri də özündən qaynaqlanan problemdir. Hamımıza bellidir ki, müxalifət partiyaları arasında qeyri-sağlam münasibət hökm sürür, demək olar ki, müxalifətdə bir pərakəndəlik var. Bu münasibətlər düzəlməyə, müxalifətin 2018-ci il prezident seçkilərində birliyinə nail olmaq çətin olacaq. Birlilik olmayan yerdə isə "dirilik" olmayacaq".

ADP yetkilisinin sözlərinə görə, yaxşı olar müxalifət ilk öncə bu problemi çözsün, sonra isə ölkədə siyasi islahatların həyata keçirilməsi istiqamətində birgə mübarizəni təşkil etsin.

Konkret ADP-nin növbəti prezident seçkiləri ilə bağlı planının olub-olmadığına gəlincə, T. Əliyev qeyd edib ki, 2018-ci il prezident seçkiləri ilə bağlı partiyanın hələ konkret planı yoxdur. Çünki seçkilərə kifayət qədər zaman var: "Qarşıdakı zaman ərfəsində istər ölkəmizdə, istərsə də regionda və beynəlxalq aləmdə çox şeylər dəyişə bilər. Bu baxımdan 2018-ci il prezident seçkiləri ilə bağlı partiya-müzəkiyə ərfəsində mövcud olacaq situasiyanın dikte edəcəyi addımı atacaq".

□ E.SEYİDAĞA

Güllərə qarşı olan şəhid məzarları

Şəhidlərimizin ziyarətinə gələnlərin ardı-arası kəsilmir

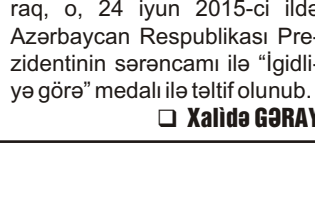
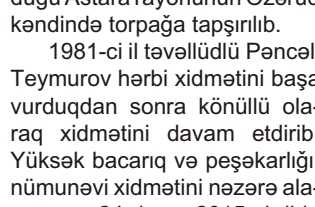
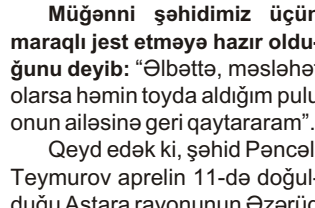
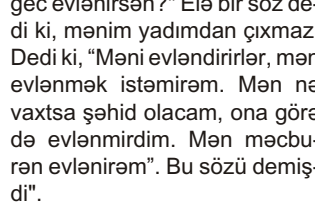
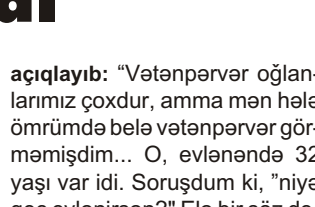
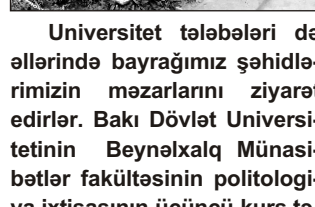
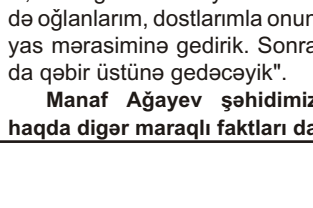
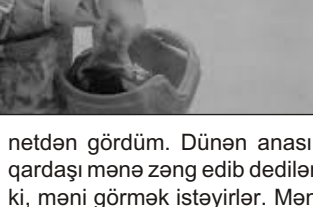
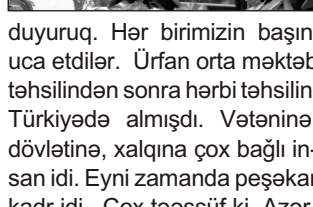
Aprelin 2-də düşmən təxribatının qarşısını alarkən şəhid olan pilotlarımız mayor Təbriz Musazadə, mayor Ürfan Vəlizadə, baş leytenant Bəkir İsmayilov, Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin polkovnik-leytenantı Murad Mirzəyev və baş leytenant Mirzə Novruzovun məzarlarını ziyarət edənlərin ardı-arası kəsilmir.

Adını çəkdiyimiz şəhidlərimiz II Fəxri Xiyabanda dəfn olunublar.

Şəhidlərimizin məzarını ziyarət edib, oradan reportaj hazırlayarkən müşahidə etdik ki, şəhidlərimizi böyükdən-küçüyə hər kəs qürurla anır, onların ruhuna dualar oxuyurlar. Şəhidlərimizin dəfnindən 2 gün keçməsinə baxmayaraq, artıq onların məzarları üzərində böyük gül təpələri yaranıb. Sadəcə vətəndaşlar şəhidlərimizə ehtiramlarını onların məzarları önündə baş əyib, gül dəstəsi qoymaqla bildirirlər. Məzarlıqda çalışanlar da təsdiqlədilər ki, demək olar hər saat şəhidlərimizin məzarlarını ziyarət etmək üçün buraya insanlar gəlirlər.

Orada şəhid Ürfan Vəlizadənin qohumu Tamerlanla da görüşdük. Tamerlan bildirdi ki, şəhidimiz Ürfan Vəlizadə

onun bibisi oğludur: "Ancaq o mənə bibioğlu kimi deyil, yaxın qardaş kimi olub. Rəhmətliyi özümə balaca qardaş bilmişəm. Onun xasiyyəti tam başqa idi. Ürfan bu gün gedib orada vuruşub şəhid olmasaydı, heç zaman gəlib camaatın içərisində deməzdi ki, filan qəder erməni öldürmüşəm. Bununla heç zaman qürurlanmazdı. Xidməti barəsində də danışmazdı. Vətənə xidmət etməyi bir zabit kimi özünə borc bilirdi. Biz hər birimizin başını uca etdi. Talış yüksəkliyinin alınmasında Ürfanla bərabər digər pilotlarımızın, onun yaxın dostu olan Təbriz Musazadənin də rolu böyükdür. Təbrizlə Ürfan həm də yaxın dost olublar. Onlar əsl qəhrəmandırlar. Erməni torpaqlarımızdan qovub çıxanblar. Biz onlarla qürur

mizin məzarını ziyarət etməyi özlərinə borc bilirlər: "Biz bu gün tələbə yoldaşlarımızla birlikdə şəhidlərimizin məzarını ziyarət etmək qərarına gəldik. Bunu özümüzə borc bildik. Həsab edirəm ki, təkə biz yox, hər bir Azərbaycan vətəndaşı şəhidlərimizin məzarını ziyarət etməyi özlərinə borc bilməlidirlər. Şəhidlik uca zirvədir. Bu gün şəhidlərimizin sayəsində müstəqil dövlətimiz var. Biz gənclər onların qəhrəmanlıqları sayəsində bugünkü günə gəlmişik. Şəhidlərimizin məzarları qarşısında baş əyirik. Bu gün üçrəngli bayrağımız başımızın üzərində dalğalanırsa, müstəqil Azərbaycanın səsi dünyalara yayılırsa, yenə də onlara borcluuyuq. Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət etsin".

Baş leytenant Bəkir İsmayilovun da qohumları onun məzarı başında idilər. Lakin

xahiş etdilər ki, onlardan açıqlama almağa. Bildirdilər ki, acıdan danışa bilmirlər. Ancaq eyni zamanda bu cür yaxınları ziyarət etmək qərarına gəldik.

Polkovnik-leytenant Murad Mirzəyevin döyüş yoldaşları da şəhidlərimizin məzarları başında idilər. Onlardan Fuad Kərimov bildirdi ki, hər zaman igidliyi, vətənə bağlılığı ilə seçilən Murad Mirzəyevin şəhid olması xəbəri onları üzsə də çox qürurludurlar: "Biz bu cür dostu, yaxınımızı itirmişik. Murad çox vətənpərvər insan idi. Hər zaman öz canı, qanı hesabına torpaqlarımız uğrunda savaşırdı çəkinməzdi. Elə onun bu cür qorxmazlığı Muradı şəhidlik zirvəsinə yüksəltdi. Allah hər birimizə şəhidlik nəsib etsin".

Əli RAİS
Fotolar müəllifindir

Manaf Ağayev şəhid Pəncəli Teymurov haqda maraqlı faktlar açıqladı

"Deyirdi, bilirəm nə vaxtsa şəhid olacam, ona görə evlənmək istəmirəm, məcburən evləndirirlər"

Talış kəndi uğrunda gədən döyüşlərdə şəhid olmuş gizir Pəncəli Teymurovun toyundan olan videogörüntülər hər kəsi həm qəhərə boğub, həm də bir daha qürurlandırır. Şəhidimiz 3 il əvvəl, 2013-cü ildə baş tutan toyunda bu sözləri deyibmiş: "Hər zaman xalqım üçün, vətənim üçün, torpağım üçün canımdan, qanımdan keçməyə hazırım və həmişə özümə arzu eləmişəm ki, Vətənim üçün şəhid olum, Azərbaycan Respublikasının 3 rəngli ay-ulduzlu bayrağı ilə bükülü tabutum dəfn olunmağa getsin".

Videogörüntülərdən məlum olur ki, şəhidimizin toyunda müğənni Manaf Ağayev də iştirak edib. Müğənni ilə əlaqə saxlayıb şəhidimiz barəsində yeni bilgiler öyrənməyə çalışdıq. Manaf Ağayev "Yeni Müsavat" a açıqlamasında şəhid Pəncəli Teymurovun onun pərəstişkarı olduğunu bildirdi:

"Bu gün (dünən-red.) şəhidimizin üç mərasimidir. Mən indi mərasimə gedirəm... Bəli, o

mənim pərəstişkarım idi, xətrimi çox istəyirdi... Bəy paltarında çıxıb dedi ki, "bir arzum qaldı, mən şəhid olum". O bildirdi şəhid olacaq, sağlığında demişdi bunu. Onun danışığından sonra "Ay vətən oğlu" mahnısını ifa etmişəm... Şəhid olduğunu inter-

netdən gördüm. Dünən anası, qardaşı mənə zəng edib dedilər ki, mənə görmək istəyirlər. Mən də oğlanlarım, dostlarımla onun yas mərasiminə gedirik. Sonra da qəbir üstünə gedəcəyik".

Manaf Ağayev şəhidimiz haqda digər maraqlı faktları da

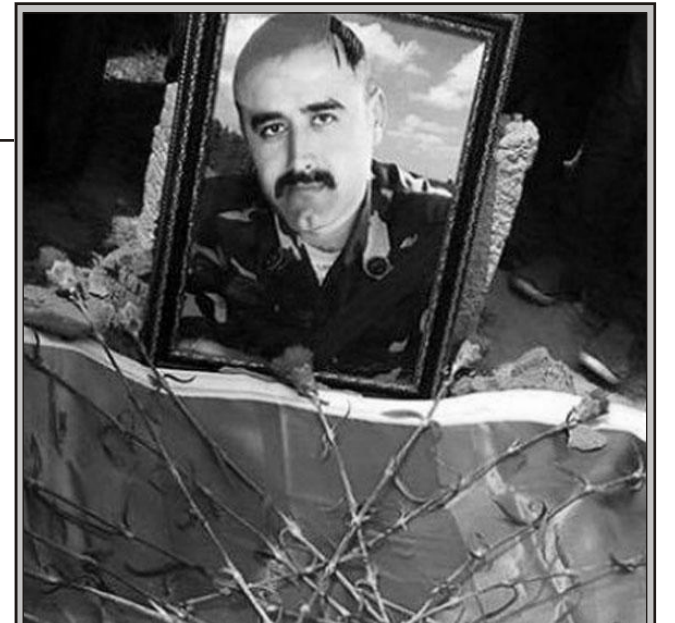
açıqlayıb: "Vətənpərvər oğlanlarımız çoxdur, amma mən hələ ömrümdə belə vətənpərvər görməmişdim... O, evləndə 32 yaşı var idi. Soruşdum ki, "niyə gec evlənersən?" Elə bir söz dedi ki, mənə yadımdan çıxmaz. Dedi ki, "Məni evləndirirlər, mən evlənmək istəmirəm. Mən nə vaxtsa şəhid olacam, ona görə də evlənmirdim. Mən məcburən evlənirəm". Bu sözü demişdi".

Müğənni şəhidimiz üçün maraqlı jest etməyə hazır olduğunu deyib: "Əlbəttə, məsləhət olarsa həmin toyda aldığım pulu onun ailəsinə geri qaytararam".

Qeyd edək ki, şəhid Pəncəli Teymurov aprelin 11-də doğulduğu Astara rayonunun Əzərüd kəndində torpağa tapşırılıb.

1981-ci il təvəllüdü Pəncəli Teymurov hərbi xidmətinə başa vurduqdan sonra könüllü olaraq xidmətinə davam etdirib. Yüksək bacarıq və peşəkərliliyi, nümunəvi xidmətinə nəzərə alaraq, o, 24 iyun 2015-ci ildə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamı ilə "İgidliyə görə" medalı ilə təltif olunub.

Xalidə GƏRAY

Şəhid zabitimizin adı üzünü görə bilmədiyi övladına verildi

Aprelin 2-dən cəbhə bölgəsində başlayan döyüşlərdə şəhid olan zabitimiz Qabil Orucəliyevin yeni doğulan övladına onun adı verilib. Bu məlumatı musavat.com-a şəhidin yaxınları verir. Mart ayının sonlarında dünyaya gələn şəhid oğlu atasının adını daşıyacaq. Şəhid leytenantımız dünyaya gələn övladını görmə bilmədi. Balaca Qabil şəhid oğlu kimi atasız böyüyəcək.

Şəhid Orucəliyevin dostlarından biri ilə mesajlaşması və oğlunun dünyaya gəlməsini müjdələməsi xəbəri sosial şəbəkələrdə geniş yer almışdı. O, dostuna yazdığı mesajda oğlu xəstəxanadan çıxdıqdan sonra məzuniyyətə çıxaraq onu görməyə gedəcəyini qeyd etmişdi. Lakin aprelin 2-də düşmənlə döyüşdə qəhrəmancasına şəhid oldu.

Qeyd edək ki, şəhid leytenantımız da 2004-cü ildə atasını itirib. 13 yaşından atasız böyüyən leytenant Orucəliyev əslən Naxçıvan şəhərindən idi. O, dünyaya gəldiyi Naxçıvan şəhərində böyük izdihamla dəfn edilib.

Azərbaycanda Vətəndaş Cəmiyyətinin İnkişafına Yardım Assosiasiyasının (AVCIYA) prezidenti Elxan Süleymanov Barak Obama administrasiyasına ünvanladığı Dağlıq Qarabağla bağlı "Ədalətin bərqərar olunması və böyük fəlakətin qarşısının alınması naminə" petisiya layihəsi çərçivəsində Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının tələbələri ilə görüşüb.

Akademiyanın rektoru Urxan Ələkbərov "Ədalətin bərqərar olunması və böyük fəlakətin qarşısının alınması naminə" petisiya layihəsinin əhəmiyyətindən, AVCIYA rəhbərliyinin beynəlxalq fəaliyyətindən danışıb.

Deputat Elxan Süleymanov bildirib ki, Ağ Evin saytında Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı petisiyada imzaların sayı 100 mini keçib: "Bu, bizim üçün böyük uğurdur. Bizim çağırışımıza qoşulan, dəstək olan bütün həmvətənlərimə təşəkkürümü bildirirəm. Dövlət İdarəçilik Akademiyası Azərbaycanın ictimai-siyasi idarəçiliyində öz yeri olan əhəmiyyətli təhsil ocaqlarından biridir. Bu akademiya təhsil alan hər kəsi fəal olmağa, səsimizə səs verməyə çağırıram".

Assosiasiya sədri bildirib ki, səsvermədə 13 yaşdan yuxarı hər kəs iştirak edə bilər. Müraciətə qoşulanlar Obama administrasiyasını AŞ PA-nın 2085 sayılı qətnaməsinə dəstəkləmə-

Elxan Süleymanov İdarəçilik Akademiyasında

Qarabağa dair petisiyanı müzakirə etdi

Obamaya müraciəti imzalayanların sayı 110 min nəfərə çatır

yə, Ermənistan tərəfindən işğal edilmiş Azərbaycan torpaqlarının azad edilməsinə, bölgədə humanitar fəlakətin qarşısının

alınmasına yardım etməyə çağırırlar.

Qeyd edək ki, Ağ Evin saytında açılmış petisiyaya

<https://petitions.whitehouse.gov/petition/establish-justice-and-prevent-great-catastrophe> linkinə daxil olmaqla səs vermək mümkündür.

Ağ Evin rəsmi internet sahifəsində Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı yaradılan "Əda-

Razim Əmiraslanlı

Cəmiyyətdə qərbpərəstlərin, yoxsa rusiyapərəstlərin mövqeyi güclüdür?

Qarabağ cəbhəsində son müharibə balansın kimin ziyanına pozulduğunu ortaya çıxarıb

Azərbaycanda öz maraqlarını tam reallaşdırmaq uğrunda Rusiya ilə Qərbin mübarizəsi davam edir. Ekspertlər bildirir ki, bu mübarizədə Qarabağ kartından xüsusi istifadə edilir. Azərbaycan cəmiyyətində isə nə Rusiyaya, nə də Qərbə münasibət birmənalı deyil. Azərbaycan cəmiyyətində qərbpərəstlərin yoxsa, rusiyapərəstlərin mövqeyinin daha güclü olduğunu, Qarabağdakı son müharibəyə Rusiyanın məlum şəkildə müdaxiləsinin cəmiyyətdə rusiyapərəstlərin mövqeyinə nə cür təsir etdiyini araşdırmaq üçün siyasi ekspertlərə müraciət etdik.

Siyasi ekspert Bəxtiyar Hacıyev bildirdi ki, 2012-2014-cü illər arasında çıxsaq, son 10-15 ildə Azərbaycan cəmiyyətində Qərb rəğbət Rusiyaya rəğbətdən daha çox olub: "Hər gün insanlar Qərb ölkələrinə səyahət edir, hər il minlərlə gənc ABŞ və Avropada təhsil alır, müxtəlif təlimlərdə, düşərgələrdə, layihələrdə iştirak edirlər və Qərb ölkələrinin inkişafını, azadlığı hiss edir və yaşayırlar, Azərbaycandakı dostlarına, yaxınlarına, ailə üzvlərinə bu barədə danışirlar. Yalnız 2012-2014-cü illərdə Rusiya Azərbaycanın Gömrük İttifaqı və Avrasiya Birliyinə daxil olması üçün mediada, sosial şəbəkələrdə güclü təbliğat aparmışdı və ictimai rəyde xeyli rəğbət qazana bilmişdi. Bir sıra insanlarda Rusiyanın Qarabağ məsələsində heç olmasa Ermənistanın yanında olmayacağına, Dağlıq Qarabağın ətrafındakı işğal olunmuş 7 rayonun geri qaytarılması üçün Ermənistana təsir göstərəcəyinə ümid yaranmışdı. Ancaq cəbhədəki son gərginlikdən sonra Rusiya Azərbaycan cəmiyyətində Qarabağın işğalının bir-başqa dəstəkçisi kimi qəbul edildi, ümidlər öldü".

B.Hacıyevin sözlərinə görə, cəmiyyətdə, sadəcə insanlar arasında qərbpərəstlərin sayı daha çox olsa da dövlət qurumlarında yüksək vəzifələrdə çalışan şəxslər arasında mənərə tam əksinədir. Rusiyaya yaxın və Rusiyaya bağlı şəxslər kifayət qədər güclü, nüfuzlu, səlahiyyətli idirlər.

Müsavat Partiyasının üzvü Razim Əmiraslanlı da hesab edir ki, Azərbaycan cəmiyyətində rusiyapərəstlər əsasən hakimiyyət düşərgəsində təmsil olunan ayrı-ayrı şəxslərdir: "Cəmiyyətdə Rusiyaya kor-koranə inananlar son dövrlər var idi. Bu da son illərdə aparılan təbliğatın təsirindən qaynaqlanırdı. Aprelin ilk günlərində Qarabağ cəbhəsində başlanan və Azərbaycan ordusunun irəliləməsi ilə müşahidə olunan müharibəyə Moskvanın açıq-aşkar müdaxilə edərək Ermənistanın məğlubiyyətinin qarşısını alması Azərbaycan cəmiyyətində Rusiyaya ümid bəsləyənlərin ümidlərini yerlə bir etdi. Artıq cəmiyyətdə Rusiyaya inam qalmayıb. Rusiyapərəst məmurlar isə hələ iş başındadırlar. Azərbaycanda cəmiyyətdə Qərbə itiqad Rusiyaya tərəfdar olanların sayı daha çoxdur. Hakimiyyətdə isə Rusiyaya yaxınlaşma xəttinin tərəfdarları kifayət qədərdir".

□ E.SEVİDAĞA

Erməniləri susduran jurnalist Fuad Abbasovu işdən çıxardılar

Türkiyənin "İhlas" xəbər agentliyinin Moskva müxbiri, son günlər Rusiya telekanallarında Azərbaycanın maraqlarını müdafiə edən Fuad Abbasov işdən çıxarıldı. Bunu jurnalistin özü facebook-da yazıb.

Fuad Abbasovun yazdığına görə, agentlik ona məktub yollayıb və işdən azad edildiyini elan edib: "Mənə göndərilən məktubda işlərin qaydada getməməsi əsas gətirilib. Amma hansı işlərdən söhbət getdiyini başa düşmədim. Son 6 ay ərzində Rusiyanın müxtəlif qəzet, internet mətbuatı, radio və televiziyaalarında 50-dən çox çıxışım olub və heç bir qarşılıq gözləmədən "Su-24" böhranından sonra Türkiyənin mövqeyini Rusiyada müdafiə etmək başlıca "işim" olub. Burdakı məsləkdaşlarımdan ən çox eşitdiyim tənbeh isə "Boş ver Rusiya-Türkiyə ilişkilərinə, işindən atılarsan, kimsə sənə sahib çıxmaz" sözləri idi".

Fuad Abbasov iddia edir ki, onun işdən çıxarılması Rusiyanın sifarişidir: "Xəbər agentliyimizin Rusiyada çox güvəndiyim insanlardan Rusiyadakı işimə son verilməsi qərarının Moskva-dan gələn tələb əsasında olduğunu öyrəndim. Təbii ki, buna çox sevinənlər var. Çünki son 6

Səbəb - Moskvanın sifarişi, ya videomaterial bəhanəsi?

Fuad Abbasov

ay boyunca Türkiyəni Rusiya mediasında müdafiə edən, Rusiyada açılan PYD təmsilçiliyinə qarşı çıxan, PKK-nın Moskvadakı fəaliyyətini tənqid edən, rus siyasətçilərin Türkiyəyə qarşı düşüncələrinin yanlış olduğunu Rusiya ictimaiyyətinə çatdırıran başqa heç kim yox idi. Sevinənlər arasında mən də varam, çünki son günlərdə gözüme yuxu gətməyən anam gecələr rahat yata biləcək. Allah şəhidlərimizə rəhmət eləsin, Vətən uğrunda tökdükləri qan yerdə qalmaz, inşallah".

Məsələ ilə bağlı İHA-nın baş ofisindən modern.az saytına eksklüziv açıqlama verilib. Sözügedən agentliyin mətbuat xidmətindən bildirilib ki, Fuad Abbasovla onların heç bir şəxsi problemi olmayıb. Buna baxmayaraq, son zamanlarda Fuad Abbasovla əməkdaşlığa ehtiyac qalmadığı söylənilib.

"Biz onunla yaxşı işləyirdik. Amma son vaxtlar onunla işləmək ehtiyacını hiss etmədik. Bu səbəbdən də biz Fuad Abbasovu işdən çıxardıq".

Qeyd olunub ki, Fuad Abbasov İHA-nı tələb olunan videokadrlarla təmin etməyib. "İHA-nın dünyanın hər tərəfində müxbirləri var və onlar videogörüntü ilə agentliyi təmin edirlər. Biz görüntüyə çox böyük önəm verən xəbər agentliyiyik. Amma videokadrların hazırlanması məsələsində bir çox nöqsanlar var idi. Buna görə də Fuad bəylə işləməməyə qərar verdik. Özümdən həmişə məmnun olmuşuq. Heç bir problemimiz olmayıb".

"Bəs digər səbəb Fuad Abbasovun Rusiya televiziyaalarında Türkiyəni açıq şəkildə müdafiə etməsi deyil ki" sualına isə İHA-dan belə cavab verilib: "Belə bir səbəb yoxdur. Fuad Abbasov onsuz da həmişə Rusiya telekanallarında çıxışlar edib. Çox gözəl şəkildə də Türkiyəni və Azərbaycanı müdafiə edirdi. Bu məsələdə bizim onunla hər hansı problemimiz olmayıb".

Agentliyin xarici xəbərlər departamentinin müdiri Muammer Serhen "Qafqazinfo"ya açıqlamasında F.Abbasovun dediklərinin həqiqəti əks etdirmədiyini bildirib: "Bu, doğru deyil. Onunla agentlik arasında anlaşma ləğv edildi. Bizim üçün görüntü önəmlidir. Lakin Fuad Abbasov bizi görüntü ilə təmin edə bilmirdi. Onun Rusiya televiziyaalarında çıxışlarından məmnun idik. Həm Türkiyəni, həm də Azərbaycanı, xüsusən də Dağlıq Qarabağ mövzusunda müdafiə edən gözəl çıxışları olub. Lakin işdən çıxarılmasına səbəb videogörüntü əksikliyi olub".

Qeyd edək ki, Fuad Abba-

sov həmin agentlikdə 1997-ci ildən bəri çalışıb. Son 6 ildə isə agentliyin Moskva təmsilçisi kimi fəaliyyət göstərib.

Ehtimal edilir ki, F.Abbasovun televiziya verilişlərində, Azərbaycan-Ermənistan münasibətləri kontekstində gedən müzakirələrdə Rusiyaya qarşı sərt çıxışları onun işdən azad edilməsi ilə nəticələnib. Böyük ehtimalla bu, Rusiyanın sifarişidir və Türkiyə də onsuz da gərgin olan münasibətləri daha da gərginləşdirmək üçün bununla razılıq. Çünki bu məqamda F.Abbasovu qurban verməmək münasibətləri indikindən də qat-qat artıq pisləşdirəcəkdi. Bugünlərdə F.Abbasovun teleqraf.com-a verdiyi müsahibəsində dedi ki bəzi fikirlər işdən çıxarılmaya üçün ciddi signal sayıla bilər. F.Abbasov demişdi ki, Rusiya ictimaiyyəti

□ Sevinc TELMANQIZI

Rusiya yenidən Azərbaycanın Avrasiya İqtisadi Birliyinə və Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatına (KTMT) üzvlüyü məsələsini gündəmə gətirib. Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrov mətbuata müsahibəsində bildirib ki, Azərbaycanın bu iki quruma üzv olacağına ümid edir: "Azərbaycan nə Avrasiya İqtisadi Birliyinə, nə də ki Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatına üzvdür, lakin mən bu vəziyyətin dəyişə biləcəyinə ümid edirəm".

Qeyd edək ki, hər iki beynəlxalq təşkilat Rusiyanın təşkilatçılığı ilə formalaşmış və bu quruma üzv olan ölkələrin Rusiyanın təsir dairəsinə alınması məqsədini güdür. Rusiya Azərbaycanı və digər MDB ölkələrini sözügedən iki təşkilata üzv etməklə, regionda öz nüfuzunu artırmaq, Amerika və Avropa Birliyinin mövqeyini zəiflətmək istəyir.

Bəs görəsən, son proseslərdən sonra Azərbaycan KTMT-yə və Avrasiya İqtisadi Birliyinə üzv olacaqmı?

Azad Demokratlar Partiyasının sədri Sülhəddin Əkbər "Yeni Müsavat"ın sualını cavablandırarkən bildirdi ki, Rusiyanın məqsədi postsovet ölkələrini öz təsir dairəsinə salmaqdır: "Rusiyanın başlıca məqsədi konfliktləri yaratdığı gündən bu yana eynidir. Məqsəd SSRİ dağıldıqdan sonra, keçmiş respublikaları, o cümlədən Azərbaycanı öz təsir sferasında saxlamaqdır. Bu gün də postsovet ölkələrini təsir dairəsində saxlamaq üçün Rusiya müxtəlif modellər düşünüb. Bunlar Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı və Avrasiya İqtisadi Birliyidir. Rusiya tərəflərə müxtəlif yollarla təzyiq etməklə, regiondakı konfliktlərdən istifadə etməklə, dövlətlərin ərazi bütövlü-

yünü pozmaqla, ərazilərini ya birbaşa, ya da bütövlüklə ilhaq etməklə, o dövlətlərin müstəqilliyini və suverenliyini təhdid edir, inkişafının qarşısını alır və həmin dövlətlərin demokratikləşməsinə, müasir dövlətə çevrilməsinə, dünyaya inteqrasiyasına mane olur. Təbii ki, Azərbaycan öz müstəqilliyini qoruyub, NATO-ya, Avropa Birliyinə inteqrasiya etməlidir, demokratikləşməlidir".

Ekspertin sözlərinə görə, bu səbəbdən Azərbaycanın Rusiyaya yaxınlaşması, Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı və Avrasiya İqtisadi Birliyinə daxil olması Azərbaycanın mövcud siyasətinə, maraqlarına xidmət etmir, Rusiyanın yeni imperiya siyasətinə xidmət edir: "Bu baş verərsə, Azərbaycan müstəqilliyini və suverenliyini itirmiş olar. 91-ci ildən bu yana Azərbaycan xalqının qazanmış olduğu bütün nailiyyətlər sıfırlanmış olar. Bu təşkilatlara daxil olmaq Azərbaycanın milli maraqlarına ziddir.

Azərbaycan siyasəti dövlətin milli maraqlarını, eləcə də xalqın fikrini nəzərə almaq məcburiyyətindədir. Azərbaycan müstəqilliyini məhz Rusiyadan qazanıb və bu qəder də itkilər verib. Bu baxım-

Azərbaycan Avrasiya İqtisadi Birliyinə və KTMT-yə üzv olarsa...

Sülhəddin Əkbər: "Bu baş verərsə, Azərbaycan müstəqilliyini və suverenliyini itirmiş olar"

dan Azərbaycan hakimiyyəti də dövlətin mövqeyini nəzərə almalıdır".

Politoloq Arzu Nağıyev isə Azərbaycanın yalnız torpaqlarımızın qaytarılması şərti ilə bu təşkilatlara üzv olabilecəyini açıqladı: "Bu söhbət bu günün söhbəti deyil. Rusiya həmişə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində hər hansı addım atdıqdan sonra Azərbaycan həmin Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatına, eyni

Arzu Nağıyev: "Azərbaycan tərəfindən bu istiqamətdə heç bir addım atılmayacaq"

zamanda Avrasiya Birliyinə daxil ola bilər. Gördüyünüz kimi, son Qarabağ savaşından sonra bu məsələ bir daha gündəmə gəldi. Bu bizim üçün elə də böyük əhəmiyyət kəsb etmir. Çünki Azərbaycan Avrasiya İttifaqından başqa bir sıra Avropa qurumlarının da münasibətindən yararlanmalıdır. Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatına gəlincə, bizimlə düşmənlik aparan, müharibə aparan ölkənin üzv olduğu bir

təşkilata necə üzv ola bilər? Məhkəmə deyil ki, iki düşmən ölkə eyni təşkilata üzv olsun".

A.Nağıyevin sözlərinə görə, Azərbaycan konstruktiv siyasətini aparmaqda davam edəcək: "Təbii ki, ilk addımları atsalar, bu gün Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində böyük irəliləyiş olsa, rayonlar qaytarılacaq, məcburi köçkünlər ata-baba torpaqlarına qayıtsalar və Avrasiya İttifaqına, KTMT-yə üzv olmağı şərt kimi qoysalar, o zaman müəyyən məsələlərin həlli istiqamətində müəy-

yən addımlar atmaq olar. Lakin bununla bağlı Rusiya öz mövqeyini ortaya qoymayıb. Həmişə bəllidir ki, Rusiyanın məram və məqsədi məhz regionda ABŞ və Qərbin nüfuzunun aşağı salınmasıdır.

Bu günə qədər Azərbaycan prezidenti öz konstruktiv siyasətini aparıb və heç kimdən asılı olmayan müstəqil bir siyasət yürüdü. Bu məsələdə isə hələ ki söhbət səviyyəsindədir və Azərbaycan tərəfindən bu istiqamətdə heç bir addım atılmayacaq".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Almaniyadan 7 bəndlik Qarabağ planı

Səfir təsdiqlədi: "Ən başlıcası və mühümü atəşkəs rejiminin qorunub saxlanmasıdır"

Almaniyanın İrəvanda səfiri Bernard Matias Kisler rəsmi Berlin Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasına dair yeddi bənddən ibarət sənəd hazırlayıb "daxili dövriyyəyə təqdim etdiyini" açıqlayıb.

Virtualaz.org xəbər verir ki, səfir bu haqda "Interfaks"a açıqlamasında bildirib.

"Bu sənəd bir neçə əsas müddəadan ibarətdir, onlardan ən başlıcası və mühümü atəşkəs rejiminin qorunub saxlanmasıdır"-səfir bildirib.

Matias Kesler sənədin detallarını açıqlamayıb. Habelə sənədin ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrləri ilə müzakirə edilib edilməyindən də danışmayıb. Bildirib ki, bu barədə informasiyaya malik deyil.

Almaniya hazırda ATƏT-ə sədrlik edir. Aprelin əvvəllərində Qarabağda başlayan və 4 gün davam edən hərbi əməliyyatların dayandırılmasının ardınca Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyan Berlinə səfər edib.

Aprelin 7-də "The Wall Street Journal" qəzeti yazıb ki, Almaniya Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasına dair söyləri artırmağı planlaşdırır. Yüksək rütbəli alman diplomat qəzetə bildirib ki, tərəflərə rəsmi sülh danışıqları üçün yeddi bənddən ibarət plan təklif edəcəklər.

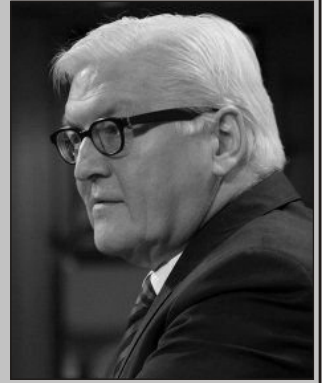
Qəzet adının açıqlanmamasını istəyən diplomata istinadən həmin planın Minsk Qrupuna daxil olan 11 ölkənin işinin fəallaşdırılmasını da nəzərdə tutur.

Sənədə Azərbaycanla Ermənistan arasında etimad tədbirləri, iki ölkə hökumətləri arasında qaynar xəttin yaradılması, potensial kompromis nöqtələrinin axtarılması və uzunmüddətli sülh razılaşması üzərində danışıqların başlanması daxildir.

"Məhiyyətə söhbət ondan gedir ki, dayanıqlı atəşkəs rejiminin təmin edilməsi və proseslərin danışıqlar məcrasına keçməsi üçün dialoqun aparılmasından, habelə etimaddan və stabilliyin yaradılmasından gedir" - Almaniya XİN-in əməkdaşı bildirib.

Qeyd edək ki, rəsmi Bakı Ermənistanın danışıqlar prosesini mümkün qədər uzatmaq və status-kvonu saxlamaq taktikasına xidmət edən bu cür etimad təşəbbüslərini qəbul etmir.

Azərbaycan tərəfi qarşılıqlı etimad tədbirlərinə bir şərtlə razıdır ki, bütün bunlar status-kvonun saxlanması-na yox, dəyişməsinə xidmət etsin.

Azərbaycanda terror xəbərdarlığı

DTX: "...Zəruri tədbirlər görülür və əməliyyat şəraitinə nəzarət olunur"

"Azərbaycan Respublikasının təhlükəsizliyinə mümkün təhdidlərin qarşısının alınması üçün digər hüquq-mühafizə orqanları ilə birləşərək zəruri tədbirlər görülür və əməliyyat şəraitinə nəzarət olunur".

Bunu İsrailin terrorla mübarizə qərargahının bir sıra ölkələrdə, o cümlədən Azərbaycanda terror təhlükəsinin olması barədə sputnik.az-ın sorğusunu cavablandırarkən, Azərbaycanın Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin (DTX) İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsindən bildirdilər. DTX rəsmisi qeyd edib ki, Azər-

baycanda təhlükəsizlik şəraiti yüksək səviyyədə təşkil olunub.

Qeyd edək ki, İsrailin terrorla mübarizə qərargahı Pe-

sax bayramı ərəfəsində çoxlu sayda israilinin ölkə xaricinə getməsinə nəzərə alaraq xəbərdarlıq yayıb. Qərargahın saytında yer alan məlumata

görə, Türkiyə, Pakistan və bir neçə Afrika ölkəsi səfər üçün ən təhlükəli yerlərdir.

Sözügedən terror təhlükəsi olan ölkələrin siyahısında Azərbaycanın da adı var. İsrailin terrorla mübarizə qərargahı vətəndaşlara xüsusi ehtiyac olmadan Azərbaycana səfər etməyi tövsiyə edib.

Eyni zamanda qərargahın xəbərdarlığında vətəndaşlara hara getmələrindən, harada olmalarından (o cümlədən Qərbi Avropada) asılı olmayaraq diqqətli olmaq məsləhət görülür. Qərargah İsrail vətəndaşlarına ən təhlükəsiz saydıqları məkanlarda belə, sıx insan kütləsinin olduğu və terror aktlarının törədilməsinin mümkün olacağı yerlərdən, o cümlədən stadionlardan, demir yolu stansiyalarından, alış-veriş mərkəzlərindən və s. uzaq durmağı tövsiyə edib.

Nəzərə çatdıraq ki, İsrail demək olar ki, hər il bu tipli xəbərdarlıqlar yayır. Ekspertlər bildirir ki, bu cür xəbərdarlıqlar tək təhlükəsizlik məqsədi ilə deyil, həm də siyasi xarakter daşıyır.

Hərbi uğurların meyarı...

Xalid KAZIMLI

1999

-cu ilin yayı idi. Milli Məclisin deputatı Nazim İmanovla müsahibə aparırdıq. O zaman Nazim İmanov ölkədə ən populyar və ən sevimli deputat idi, bütün siyasi partiyalarda, o cümlədən əksər media orqanlarında ona hüsn-rəğbət vardı. O, açıq-aşkar liderlərindən biri olduğu AMİP-in çərçivəsinə sığışmırdı. Adama elə gəlirdi ki, Nazim İmanov AMİP-dən ayrılırsa, yeni bir partiya qursa, həmin partiya qısa müddətdə siyasi arenada parlamaq bilər.

Müsahibə əsnasında N.İmanova təxminən bu yöndə bir sual verdim, partiya lideri ola bilib-bilməyəcəyini soruşdum.

O vaxt onun bir xasiyyəti vardı, bütün suallara səmimi cavab verərdi (hərçənd bəzi suallara cavab verərkən "bunlar yazmaq üçün deyil" qeydi edərdi). MM üzvü həmin sualına da səmimi cavab verdi, dedi, bu ölkədə bəlli şərtlər daxilində o lider ola bilməz. Təbii ki, niyyətini də soruşduq. N.İmanovun cavabı təxminən belə oldu: "Ölkə elə bir vəziyyətdədir ki, bəzən sərt qərarlar qəbul etmək, məsələn, döyüş əmri vermək, əsgərləri labüd ölümə göndərmək lazım gələ bilər, amma mən onu edə bilmərəm".

Aradan 17 il keçib, bilmirəm Nazim İmanovun həmin fikirlərində dəyişiklik əmələ gəlib, yoxsa yox. Ancaq burası dəqiqdir ki, onun dediyi kimi etmədən lider olmaq hələ də mümkün deyil.

Müharibə o qədər amansız və xoşagəlməz bir şeydir ki, dünyanın ən sülhsevər, ən humanist lideri də döyüş əmri vəərə, əsgərlərini ölüm təhlükəsi qarşısına göndərə bilər. Başqa yolu yoxdur. Hələdici anda yumşaqlıq göstərmək, qəti qərar verməmək təslimçilik, məğlubiyyət, əsarət, işğal, faciə və sayı qat-qat çox olası ölümlər deməkdir.

Tutaq ki, qarı düşmən hücumu keçir və sən ölkə lideri olaraq əsgər ölümlərinə yol verməmək üçün onun qabağında qaçırsan və düşmən hücum edib daha bir kütləvi qətlə am törədir. Səngərdə 100 əsgər ölmür, çöllərdə 600 qadın, uşaq, qoca ölür, iki bu qədər əsir götürülüb zorlanır, millətin gözünün odu alınır və sair və ilaxır.

Demək, ölkə rəhbəri olmaq istəyən hər bir kəs bu cür sərt qərarlar verməyə hazır olmalıdır. Tarixdə bunun çoxlu nümunələri var. Biri də Türkiyə Respublikasının qurucusu, türk dövlətçiliyinin xilaskarı Mustafa Kamal Atatürkə məxsusdur və ildə azı milyon dəfə təkrarlanır. Mustafa paşa öz əsgərləri qarşısında çıxış edərkən gəlişgözlü cümlələrdən istifadə etməyib, birbaşa deyib ki, geriye yol yoxdur və mən sizə ölməyi əmr edirəm.

Nəticə ortadadır: Türkiyə xilas olunub, yaşayır, inkişaf edir, milyonlarla türk parçalanmış vətənlərində hüquqsuz kölə olmaqdan, onilliklərlə qurtuluş savaşı aparmaqdan qurtulub.

Ona görə də 2-5 aprel tarixlərində Qarabağ cəbhəsində verdiyimiz itkilərin üzərində antiqiyyət təbliğatı qurmaq düzgün deyil. Təkcə o səbəbdən ki, bir qədər səmimi olmaq lazımdır, həmin gün dövlətin başında İlham Əliyev yox, böyük dövlət xadimi saydığım İsa Qəmbər, Etibar Məmmədov, hətta qadın olduğu üçün hər kəsdən daha mərhəmətli olan Lalə Şövkət olsaydı, əsgərlərə döyüş əmri verməyəcəkdə, şəhidlər olmayacaqdı?

İnsan itkisi müharibələrin qədr-qismətində var. Bunsuz mümkün deyil.

Əsas məsələ nəticədir. II dünya müharibəsində almanlardan çox adam öldürən dövlət olmayıb, amma 20 milyon vətəndaşını itirən SSRİ qalib, 1 milyon vətəndaşını itirən Almaniyə məğlub olub. Yeni hərbi qələbələr verilən qurbanların sayı ilə ölçülmür, azad edilən torpaqlarla, düşmənin hərbi maşınının əzilib durdurulmasıyla, üstün mövqelər qazanılmasıyla, kapitulyasiya aktını kimin imzalamasıyla ölçülür.

Üç günlük müharibənin nəticələri böyük olmasa da, hər halda, hərbi uğurdur, 22 ildən bəri işğal altında tutulan torpaqların bir hissəsi azad edilib, ən əsası ermənilərdə azərbaycanlılar haqqında formalaşmış "müharibə etməyə cəsarət çatmayan əfəl düşmən" obrazı dağılıb. İndi onlar anlayırlar ki, Rusiya olmasaydı, Azərbaycanın qarşısında bir həftə tab getirə bilməzdilər.

Hazırda ermənilər gözüqırıq vəziyyətdə düşüblər, bunun qarşısında Azərbaycan gəncləri ciddi bir döyüş ruhuna, hərbi ovqata köklənib.

Şəhidlərin sayını yeri gəldi-gəlmədi qabartmaq, bunu təbliğat-təşviqat vəsaitinə çevirməklə o döyüş ruhunu öldürmək, gənclərin gözünün odunu almaq, cəmiyyətdə yenidən apatiya yaratmaq olmaz.

Hakimiyyətə intrika sürdürmək, mübarizə aparmaq üçün azad seçki, insan haqları, tüğyan edən korrupsiya, məmur özbaşınalığı, inhisarçılıq, ayrı-ayrı sektorlardakı bərdad vəziyyət, kadr siyasətindəki əyintilər və sair mövzular var.

Ötən ilin sonlarından və bu ilin əvvəllərindən başlayaraq, Türkiyə ilə İsrail arasındakı münasibətlərdə yaxınlaşma müşahidə olunur. Gedən proseslər onu göstərir ki, hər iki dövlət son illərdəki gərgin münasibətlərin düzəlməsində maraqlıdır. Ekspertlərə görə, Türkiyə-İsrail yaxınlaşması Azərbaycan üçün də müsbət nəticələr vəd edir.

Politoloq Şahin Cəfəri

Türkiyə-İsrail münasibətlərinin düzəlmə mərhələsində hər iki dövlətin finala yaxınlaşdıqlarını düşünür: "Türkiyə ilə İsrail arasında siyasi əlaqələrin bərpasına dair bir müddətdir aparılan qapalı danışıqlar final mərhələsinə yaxınlaşır. 2010-cu il mayın 31-də baş vermiş qanlı "Mavi Marmara" hadisəsindən sonra İsrail dövləti ilə münasibətləri normallaşdırmaq üçün Türkiyənin 3 əsas şərti var idi: İsrailin üzr istəməsi; İsrail əsgərlərinin əməliyyatı zamanı gəmidə ölənlər Türkiyə vətəndaşlarının ailələrinə təzminat ödənməsi; Qəzzanın blokadasına son qoyulması. İsrail birinci şərti 2013-cü il martın 23-də yerinə yetirərək üzr istəyib. İki ölkə arasında münasibətlərin bərpasına dair gizli dialoq da məhz bu üzrdən sonra başlayıb və digər 2 şərtlə bağlı anlaşmanın yolları müzakirəyə çıxarılıb. Artıq təzminat məsələsində də razılıq əldə olunub. Bu həftə Londonda keçirilən görüşdə ən problematik şərt olan blokadaya son qoyulması məsələsində də irəliləyişə nail olunduğu və tərəflərin anlaşma imzalamasına yaxınlaşdığı xəbər verilir".

Politoloq hər iki dövlətin yaxınlaşmasının ciddi proses olduğunu da qeyd etdi:

"Türkiyə-İsrail yaxınlaşması təkcə bu iki ölkəni maraqlandıran regional xarakterli məsələ deyil, həm də global geosiyasətə təsirləri olacaq çox vacib bir prosesdir. Hazırda Türkiyə-İsrail yaxınlaşmasını dikte edən çox önəmli faktorlar var. Hər iki ölkə ilk növbədə İranın regionda artan fəallığından narahatdır və bu məsələdə maraqları üst-üstə düşür. Suriya məsələsində də ortaqlar var, hər iki dövlət Əsəd rejiminin siyasi səhnədən uzaqlaşdırılmasına tərəfdardır. Əslində siyasi soyuqluğa baxmayaraq, son illər iki ölkə arasında ticarət dövriyyəsinin həcmi artıb və siyasi problemlər qarşılıqlı faydalı iqtisadi əməkdaşlığa mənfi təsir göstərməyib. Tərəflərin siyasi problemləri aradan qaldırmağa qərar verdiyi bir vaxtda iqtisadi əlaqələrin daha da inkişafı üçün yeni imkanlar ortaya çıxıb. İsraildə çox zəngin təbii qaz yataqları aşkarlanıb və bu ehtiyatların yaxın gələcəkdə dünya bazarına çıxarılması məsələsi gündəlikdədir. Əsas ixrac marşrutu kimi Aralıq dənizinin şərqindən

Monis İsrailin Aralıq dənizi şəlfindəki qaz yataqlarının istismarının Avropa Birliyinin Rusiyadan enerji asılılığına son qoyulmasında mühüm rol oynaya biləcəyini və bu baxımdan strateji əhəmiyyət

dəki Azərbaycan lobbisinin də köməyi ilə dəf edilib".

Müsahibimiz Rusiya-Türkiyə münasibətlərinin heç vaxt əvvəlki səviyyədə olmayacağını bildirdi: "Türkiyə ilə Rusiya arasındakı problemlərə gəldikdə isə şübhə yoxdur

Türkiyə-İsrail barışıqında final mərhələsi başlayıb

iki dövlət arasında münasibətlər düzəlməyə çox yaxındır; **Şahin Cəfəri:** "Barışıq Azərbaycanın mənafeyinə tam uyğundur..."

Türkiyəyə uzanacaq boru kəmərinin tikintisi ideyası nəzərdən keçirilir. Belə bir marşrutun reallaşmasında həm İsrail, həm Türkiyə, həm də Qərbi maraqlıdır. Türkiyə Rusiya ilə münasibətlərin pisləşməsindən sonra bu ölkədən enerji asılılığını azaltmaq və mənbələri müxtəlifləşdirmək xətti seçib. İsrail mənbələrindən biri kimi Türkiyə üçün çox önəmlidir. Yeni boru kəməri bir tərəfdən Türkiyənin təbii qaza olan tələbatının müəyyən hissəsini ödəyəcək, bu isə "Qazprom"la mövcud müqavilələr başa çatdıqdan sonra Ankaranı rusiyalı inhisarçıya möhtac olmaqdan xilas edəcək, digər tərəfdən isə Türkiyənin tranzit ölkə kimi əhəmiyyətini daha da artıraraq onu enerji "xab"ına çevirəcək. Avropa Birliyi də Rusiyadan enerji asılılığına son qoyaraq, "Qazprom"un inhisarçı mövqeyini aradan qaldırmaq siyasəti yeridir və bu məsələdə ABŞ-ın dəstəyini alır. Təsədüfi deyil ki, bugünlərdə ABŞ-ın enerji naziri Ernesto

daşdığını vurğulayıb. İsraildən Türkiyəyə çəkiləcək qaz kəmərinin artıq inşa olunan TANAP-TAP sistemine qoşulması nəzərdə tutulur ki, bu məsələ Azərbaycanın da marağındadır. Bu səbəblə, İsrail-Türkiyə qaz xətti həm də geosiyasi proseslərə təsir göstərəcək mühüm layihə olacaq".

Ş.Cəfəri Türkiyə-İsrail barışıqının ölkəmizin mənafeyinə uyğun olduğunu söylədi: "İsrail-Türkiyə barışıqı Azərbaycanın mənafeyinə tam uyğundur. Azərbaycan hələlik İsraildə səfərlər açmasa da, iki ölkə arasındakı yaxın əməkdaşlıq hamıya məlumdur. Türkiyə ilə İsrail arasındakı problemlər istər-istəməz Azərbaycan-İsrail münasibətlərinin atmosferinə də müəyyən kölgə salırdı və bizim üçün arzuolunmaz durum idi. Erməni tərəfi isə bu vəziyyətdən məmnun idi və təsadüfi deyil ki, ötən illərdə uydurma "erməni soyqırımı"ni İsrail parlamentində tanımaq üçün ciddi cəhdlər göstərilib. Bu cəhdlər İsrail-

ki, vəziyyət bu cür davam etməyəcək və əlaqələr nə vaxtsa bərpa olunacaq. Lakin düşünürəm ki, Türkiyə ilə Rusiyanın münasibətləri heç vaxt əvvəlki kimi çox yüksək səviyyədə olmayacaq və təy-yarə hadisəsi uzun müddət öz təsirini saxlayacaq. Türkiyə ilə Rusiya arasındakı münasibətlərin normallaşmasının Azərbaycana mümkün təsirləri haqda onu deyə bilmərəm ki, mən bu iki dövlətin əlaqələri sürətlə inkişaf etdiyi dövrdə Azərbaycanın bundan hansısa fayda götürdüyünə inanmıram. Hətta əksinə, nə qədər paradoksal görünəndə də, hesab edirəm ki, Rusiya-Türkiyə münasibətlərinin soyuması Ankaranın Cənubi Qafqazda, o cümlədən Azərbaycanla iki-tərəfli münasibətlərdə daha fəal siyasət yeritməsinə səbəb olub. Əvvəllər Ərdoğan-Putin dostluğu səbəbilə Türkiyə Rusiyanın regional maraqlarına zidd olan siyasət yeritməyə həvəsli görünürdü, Ankar bu səbəblə Krımın işğal və ilhaqına da sərt reaksiya göstərmişdi, halbuki bu hadisə açıq-aşkar Türkiyənin mənafehlərinə zidd idi. Hazırda Türkiyə Ərdoğan-Putin dostluğu dövründə buraxdığı səhvləri düzəltməyə çalışır və strateji ağılla hərəkət edir. Ukrayna ilə yaxınlaşma siyasəti də bu yeni kursun tərkib hissəsidir. Türkiyənin bölgəmədə və postsovet məkanında fəallaşması Azərbaycanın maraqlarına cavab verən bir prosesdir".

□ Cavanshir ABBASLI

Aprelin 2-5-i arası cəbhədə baş verən döyüşlərdə Ermənistan ordusunun xeyli əsgər və zabiti məhv edilib. Bu haqda düşmən ölkənin rəsmi qurumları, həmçinin mediası məlumat yayıb. Bu döyüşlərdə Azərbaycan tərəfin də itkiləri olub. Düzdür, Silahlı Qüvvələrimizin itkiləri qarşı tərəfdən qat-qat azdır, amma var. Son günlər bəzi siyasi partiya aktivistləri sosial şəbəkələrdə hakimiyyətdən, Müdafiə Nazirliyindən cəbhədə şəhid olan hərbiçilərin sayı haqda dəqiq məlumat verməyi tələb edirlər.

Səslənən tələblərə münasibət heç də birmənalı deyil. Tələbləri müdafiə edənlər də oldu, ona qarşı çıxanlar da. Amma müharibə ilə bağlı dəqiq məlumatların ictimaiyyətə çatdırılmasının doğru olmadığını söyləyənlər də var, bunlar çoxluq təşkil edir. Əsas arqumentlərdən biri də budur ki, müharibə zamanı bu cür məlumatların bəzən savaşa aparan dövlətin əleyhinə işləyə biləcəyi ehtimal olduğundan savaşa haqda informasiyalar gizlədilib, yaxud müəyyən qədər qısıtlı ola bilər. Çünki bu cür savaşa eyni zamanda informasiya savaşına çevrilir və həlledici amil ola bilər. Şübhəsiz ki, indiyə qədər dünyada gedən bütün müharibələrin əsas xüsusiyyəti düşmənin itkilərini çoxaltmaq və öz itkilərini azaltmaq olub. Bu, savaşların vazkeçilməz qanunlarından biridir. Bəzən müharibələrdə qalibi dezo xəbərləri də müəyyən edə bilər. Çünki düşməni panikaya salmağın yollarından biri də şişirdilmiş xəbərlərdir.

Hərbi ekspert Üzeyir Cəfərov hər bir müharibənin öz qa-

nunlarının olduğunu söylədi: "Azərbaycan əsgəri xalq üçün döyüşür. Burada iqtidar, ya da müxalifət olmağın önəmi yoxdur. Əsgərlərimiz düşməni qovmaq üçün səy göstərirlər. Bəzi dostlarımızı başa düşə bilmirəm. İtki verdiyimizi gizlətmirik. Amma bu, şərəfli itkidir. Bəzi məsələlər var ki, onları açıqlaya bilmərik. Düşməne belə fərsetlər vermək olmaz. Çünki əlavə problemlər yaşaya bilərik. Heç bir siyasi qurumun üzvü deyiləm. Baxmayaraq ki, polkovnik-leytenant rütbəsindəyəm, birinci Qarabağ savaşının iştirakçısıyam, amma mən özümü Azərbaycan xalqının sırası əsgəri hesab edirəm. İndiki vəziyyətdə belə məsələlərin üzərinə getmək lazım deyil. Hakimiyyətin üzərinə o tələbi irəli sürmək lazımdır ki, rus-erməni birliyi bizə qarşı növbəti bəla hazırlayır. Siyasilərimiz, cəmiyyətimiz hər şeyi bir kənara qoyub, bəzi tələblər irəli sürürlər. Düşmənin Rusiyanın köməyi ilə növbəti bəla hazırladığını unutmamalıyıq. Ermənilər Qarabağa si-

Savaş vaxtı dəqiq məlumatların verilməsi doğrudurmu?

Üzeyir Cəfərov: "Müharibənin öz qaydaları var, bəzən informasiyalarda müəyyən maneərlər tələb olunur"

"Kiminsə hakimiyyətlə bağlı siyasi məqsədləri varsa, bunu özü bilər. Hər ölən əsgər balamızdır. Gəlin bundan başqa məqsədlər üçün istifadə etməyək"

lah-sursat yığırlar, yeni ərazilərə iddialarını irəli sürürlər. Düşmənin çirkin planını zərrə qədər unutmamaq olmaz. Xalq olaraq bizə gözləyən bəlaya qarşı birləşməliyik. Amma düşmüşük itkilərin arxasınca. Əgər itkilər verməmişkə, bunu hakimiyyət gizlədə bilməz. İlk dəfədir ki, silahlı qüvvələrimiz düşmənin həmlələrini dəf edib, düşməne sarsıdıcı zərbələr vurdu. Əgər müəyyən əraziləri işğaldan azad etmişkə, itkilərimiz də olmalıdır. Əvəzimizdən kiməsə müharibə aparmayacaq. Hər dəfə çox qarşı fikirlər səslənir. Kiminsə hakimiyyətlə bağlı siyasi məqsədləri varsa, bunu özü bilər. Hər ölən əsgər balamızdır. Gəlin bundan başqa məqsədlər üçün istifadə etməyək".

Hərbi ekspert Müdafiə Nazirliyinin son savaşda ortaya

qoyduğu mövqeyin tamamilə düzgün olduğunu da qeyd etdi: "Ölən əsgərlərimizi hörmətlə yola salmalıyıq. Onların ailələrinin qayğıları ilə maraqlanmalıyıq. Deyirlər ki, hakimiyyət itkiləri azaldır, qazandıqımız uğurlara görə nəyi gizlətməliyik? Bəzi beynəlxalq qurumların üzünə Azərbaycan əsgəri son davranışları, qəhrəmanlığı ilə ele şapalaq vurub ki, onlar bizimlə hesablaşmağa məcburdurlar. Önemli məsələləri kənara qoyub, siyasi məsələləri önə çəkmək şəhidlərimizin ruhuna sayğısızlıq olardı. Yaxşı işlərlə məşğul olub, xalqın əhval-ruhiyyəsinin üzərinə müsbət çalarlar gətirməliyik. Hesab etmirəm ki, itkilərimiz gizlədilib. Sadəcə, müharibənin qanunlarından biri odur ki, düşməne fərset verməmək üçün informasiya siyasətində müəyyən qədər maneərlər tələb lazımdır. Məqamı gələndə bəzi faktlar açıqlanır. Düşünürəm ki, hakimiyyətin burada hansısa məqsədi olsun. Bəzi ciddi məsələlər olub, yəqin ki, Müdafiə Nazirliyi bununla bağlı addımları atacaq. Kimin menfi və ya müsbət keyfiyyətləri varsa, onlarla bağlı mütləq ölçü götürüləcək".

□ Cavansir ABBASLI

Şəhid verən ölkənin teleməkani niyə müğənnilərin ümidinə buraxılıb?

Azərbaycan-Ermənistan sərhədində atəşlərin pozulması və cəbhə xəttində davam edən 4 günlük müharibə ilk gündən efiir məkanına da təsir etdi. Bütün telekanalların efirindən şou, əyləncə verilişləri yığışdırıldı, əsas ağırlıq savaşa xəbərlərinə və vətənpərvərlik ruhunda verilişlərə verildi.

Lakin atəşlərin imzalandığı gündən etibarən xüsusən özəl televiziya kanalları öz ənənəvi yayım siyasətinə, şou-proqramlara qayıtması cəmiyyətdə qıçıq doğurdu. Çünki hələ də şəhid xəbərlərinin, şəhid cənazələrinin gəldiyi bir vaxtda hansısa müğənninin əsgər paltarları geyərək, oxuyub oynaması auditoriyada da müsbət rəy formalaşdırmadı. Lakin təbii ki, tənqiddin hədəfi həmin müğənnilər yox, onu efirə çıxaran televiziyanın rəhbərliyi və həmin televiziyanın yayım siyasətini diqtə edən şəxs və ya qurumlardır.

Bəs görəsən, televiziya kanallarının yayım siyasətini müəyyən edənlər niyə orada siyasi verilişləri, ictimai xadimlərin debatlarını yox, müğənniləri görmək istəyirlər? Bu yayım siyasətinin özündə hansı məqsədlər durur?

"Turan" informasiya agentliyinin direktoru Mehman Əliyev "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, hakimiyyət televiziya kanallarında çıxmasında maraqlı deyil: "Ümumiyyətlə, bizdə

Mehman Əliyev: "Hakimiyyətin illərlə apardığı izolyasiya siyasətidir ki, efirlərdə nə siyasətçilər, nə ictimai xadimlər gözə dəymir"

hər hansı bir siyasi aktivlik rahatlıqla qarşılanır. Hakimiyyətin illərlə apardığı izolyasiya siyasətidir ki, efirlərdə nə siyasətçilər, nə ictimai xadimlər gözə dəymir. Heç iqtidaryönlü siyasətçilər də efirə buraxılmır. Yeni söhbət ondan gedir ki, siyasət haqqında nə yaxşı, nə pis, heç nə olmasın".

M. Əliyevin sözlərinə görə, belə vaxtlarda televiziya kanallarında əhval-ruhiyyənin yüksəldilməsi, qələbəyə inamın artması, mübarizəyə hazırlıq ruhu aşılanmalı idi: "Lakin hakimiyyətə bu cür vətənpərvərlik lazım deyil. Onlar bundan çox çəkinir, qorxur. Çünki bu vətənpərvərlik tək savaşa məsələlərini həll etmir. O in-

Fəzail Ağamalı: "Burada dövlətin izini axtarmağı, başqa səbəb tapmadığı üçün şou-verilişlərə görə iqtidara hücum etməyi mən doğru saymıram"

sanlar sonradan normal demokratik, şəffaf dövlət, cəmiyyətdə normal münasibətlər, iqtidarla xalqın təması və sair tələb edəcəklər. Bu, iqtidara sərf eləmir. Hər cür ictimai aktivliyin əleyhinədir. İctimai aktivlik bu gün xalqın narahat edən başqa problemləri də ortaya çıxara bilər ki, bu da iqtidara sərf eləmir".

Milli Məclisin deputatı Fəzail Ağamalı isə bu iddiaları əsassız adlandırdı: "Bütün xalq gördü ki, aprelin 2-dən 8-nə qədər Azərbaycanın bütün telekanallarında siyasətçilərin, ictimai xadimlərin, nüfuzlu insanların iştirakı ilə debatlar, dəyirmi masalar keçirildi. Müxtəlif fikirlər ifadə

olundu. Azərbaycan xalqı ilə bərabər hər kəs Mili Ordumuzun uğurlarını alqışladı, prezidentimizin qətiyyətini birmənalı şəkildə dəstəklədi. Sağ olun ki, siz də "Yeni Müsavat" qəzeti olaraq, bu günlərdə böyük işlər gördünüz, əhalini məlumatlandırdınız. Düzdür, indi KİV, xüsusilə televiziya kanalları bununla bağlı əvvəlki kimi ardıcılıqla bu müzakirələri təşkil etmirlər. Lakin dünən ANS Beşbarmaq verilişində bu məsələni gündəmə gətirdi, İTV, AzTV, ATV də həmçinin. Sizin "Yeni Müsavat" qəzetində də müharibə hələ də bir nömrəli məsələdir".

Fəzail Ağamalı vurğuladı ki, əgər müxalifət öz facebook səhifələrində, öz himayəsində olan qəzetlərdə dedi-qodu ilə məşğul olursa, bunu bütövlükdə cəmiyyətə aid etmək düzgün deyil: "Digər tərəfdən, o da düzgün deyil ki, televiziya kanalları bütün verilişlərini dayanıdırıb, ancaq bu istiqamətdə yönəlsinlər. Bu gün ona ehtiyac da yoxdur. Xalq öz həyatını yaşamaqdadır. Öz arzu etdiklərini TV-lərdəki verilişlərdə görməlidir. Burada şou və əyləncə də ola bilər. Buna görə televiziya kanallarımızın göstərmiş olduğu vətənpərvərliyi etiraf etməmək doğru olmazdı. Burada dövlətin izini axtarmağı, başqa səbəb tapmadığı üçün şou-verilişlərə görə iqtidara hücum etməyi mən doğru saymıram. Bu əlləməlikdən başqa bir şey deyil və bu cür mübarizə gülüş doğurur. Biz cəmiyyət olaraq həyatımızın bütün tərəflərini yaşamaqdadır. Televiziya kanalları şou da olmalıdır, vətənpərvərlik verilişləri də... Əlbəttə, mən də arzulayırdım ki, vətənpərvərlik verilişlərinə daha çox yer ayrılınsın".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Azərbaycanda erməni dilini bilənlər...

Onların sayı niyə azdır?

"Dostuna yaxın ol, düşməninə ondan da yaxın ol" deyib atalarımız. Düşməne yaxınlığın yolu isə həm də onun dilini bilməkdən, onunla onun öz dilində danışmaqdan keçir. İctimai informasiya müharibəsində düşmənin dilini bilməkdən böyük nemət yoxdur, bu, məlumdur. Xüsusən də çağdaş dövrümüzün internet, texnologiya savaşında dil faktoru böyük üstünlük sayılır.

Son günlərin müharibə aktivliyi isə bizə bu mövzunu daha da aktuallaşdırdı. Ölkəmizdə erməni dilini bilənlərin say azlığı, erməni dilində saytlar, telekanallar... varmı? Bu suallar ətrafında kiçik bir gəzişmə etdik.

Bu günə qədər Azərbaycanda erməni dilində məlumat paylaşan 3 sayt olub. 1905.az, Armenia.az və Karabakhinfo.com. Əlavə olaraq CBC kanalında erməni dilində xəbərlərin yayımlandığı da faktıdır.

Bakı Dövlət Universitetində (BDU) Erməni Araşdırmaları Elmi Mərkəzi bir neçə ildir ki, fəaliyyət göstərir. Mərkəzin rəhbəri Qafar Çaxmaqlıdır. Belə bir mərkəzin yaradılmasında əsas məqsəd erməni məsələsi ilə bağlı ən aktual tarixi və çağdaş problemlərin öyrənilməsi, Azərbaycan ictimaiyyətinin Ermənistan baş verən ictimai-siyasi proseslərdən xəbərdar edilməsi, Ermənistan dövlətinin və erməni diasporunun xarici ölkələrdə Azərbaycana və türk dünyasına qarşı apardığı fəaliyyətin qarşısının alınmasıdır.

Elmi mərkəzə erməni dilini bilən araşdırmaçılar, alimlər cəlb edilib. Q.Çaxmaqlının verdiyi məlumata görə, kadr potensialı baxımdan əziyyət çəkməli faktıdır. Buna səbəb ali məktəblərdə erməni dilini bilən yeni kadrların yetişdirilməməsidir.

BDU-nun tarix fakültəsində erməni dili dərsi tədris olunur. Bu dərslər seçmə fənn kimi keçirilir.

Azərbaycanın ilk beynəlxalq televiziya kanalı olan "ATV International" da erməni dilində xəbərlər yayımlanırdı. Xatırladaq ki, "ATV International" da beş dildə xəbər yayımlanırdı. Azərbaycan, fars, ingilis, rus və erməni dillərində yayımlanan xəbərlər üçün 30-a qədər kadr seçilmişdi. İlk vaxtlar telekanal rəhbərliyi düşmənin ölkənin dilində danışa bilən kadrların azlığından şikayət edirdi. Hazırda isə ATV-də erməni dilində program yoxdur.

□ Sevinc TELMANQIZI

Qafar Çaxmaqlı

Qurbanlar haqda elmi araşdırma

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Pullu vaxtlarımızda guya gənclər şəhərciyi tikmək söhbəti var idi. Sonra neft öldü, gənclər-idman-formula naziri Azad müəllim bəyan elədi ki, daha bu mümkün olmayacaqdır, gənclər getsinlər dombalaq aşşınlar.

Bir az keçdi, prezident yanında Təhsil Komissiyası ləğv olundu. Ancaq bunun səbəbləri başqa idi. Yapıştığımız islahatları artıq bəhrə vermişdir, hamı savadlanmışdır. Millətin necə savadlı olduğu müəyyən hallarda xüsusi şiddətlə üzə çıxır. Örnək üçün, görürsən bir general dayanıb təpənin üstündə, telekanalizasiya zəhmətkeşinə intervü verir, deyir: "Bizim dayandığımız yerdən Cəbrayıldan Beyləqana qədər hər yerə nəzarət etmək mümkündür". Dərhal hiss olunur bu general bir az savadsızdır, köhnə təhsil sisteminin yetirməsidir. Əgər son illərdə oxusaydı, bilirdi ki, o təpədən bütün Azərbaycan görünür! Hətta deyərdim Sakit okeanda üzən Amerika sualtı qayıqlarına baxsan görürsən, azca gözünü qiyməyə yetərlidir. Eybi yoxdur, yavaş-yavaş hamı yeni şəraitə öyrənəcəkdir.

Mən özüm daim, necə deyirlər, öz üzərimdə çalışıram, oxuyuram, öyrənirəm. Təzəlikcə maraqlı fakt tapmışam, istərdim hörmətli oxucularım da bilsin. Yeni Zelandiyadan olan bir qrup alim dünya xalqlarının tarixini araşdırdıqdan sonra belə qənaətə gəliblər ki, insan qurbanları dövlətlərin, cəmiyyətlərin stabilliyi üçün, elitaların özünü qoruması üçün vacib imiş. (*Britaniyada çıxan məşhur "Nature" elmi jurnalında bu araşdırma haqda məqalə dərc olunub, kefi çəkən, mənə inanmayan varsa özü internetdə tapıb oxuya bilər*). İnsanları qurban kəsən - burada "kəsən" ümumi ifadə olaraqdır, yandıran, asan, müharibələrdə öldürən kimi də oxumaq olar - cəmiyyətləri araşdıran alimlərə görə, hansı cəmiyyətdə sosial bərabərlik kobud pozulursa, orda elitaların hakimiyyətini qorumaq üçün mütləq vaxtaşırı insan qurbanı verilməlidir.

Daha bir şok fakt var: sən demə, hakimiyyətlərin sülalə şəklində ötürüldüyü xalqlarda, etnoslarda insan qurbanı ayinləri başqa hakimiyyət sistemlərinə nisbətən 3 dəfə çox imiş!

Alimlər insan qurbanının adətən dini ayinlərin tərkibi olmasına və bununla da dinin sosial ədalətsizliyi artıran, cəmiyyətə nəzarət imkanlarını gücləndirən roluna xüsusi diqqət çəkirlər. (*Fikrimcə, örnək üçün, erməni xalqının qanının axıldığında, axmaq missiyalara qurban gətirməsində, daim işgəncələrə və zülmə məruz qalmasında erməni qriqorian kilsəsinin rolunu kimsə inkar etməz*).

Niyə savaşlarda əsasən kasıbların uşaqları ölür, bunun da cavabı həmin məqalədə var. Sitat: "Polineziya xalqları arasında belə inanc olub ki, onların liderləri tanrıların nəslindəndir. O üzəndən, həmin şəxslər və ya din xadimləri insan qurbanı ayinlərinə başçılıq edirdilər, qurbanlar isə daha aşağı siniflərdən, misal üçün, qullardan, əsirlərdən seçilirdi".

Ayinlərdən söz düşmüşkən, dini işlər komitəsinin sədr müavini Gündüz müəllim şikayətlənib, deyir ölkəmizdə dindarların sayı artır. Sitat: "Təəssüf ki, dindarlaşma prosesi getdikcə bəzi dini qruplar daxilində məqsədli şəkildə milli kimliyimizi dini kimliyimizə qarşı qoyur. Digər problem odur ki, dindarlaşma prosesi getdikcə bəzi dini qruplar daxilində radikalıq meylləri yaranır, dünyəvi dövlətə qarşı çıxışlar meydana gəlir. Bu "dindarlaşma" prosesinin gətirdiyi problemlərdən biri də ondan ibarətdir ki, ailə münasibətlərində, xüsusilə qadın hüquqları məsələsində müəyyən təhdidlər yaranır, bəzən qadın hüquqlarına qarşı çıxışlar olur" (APA).

Bəyəm Gündüz müəllim bunun səbəbini başa düşür? Gözəl bilir. Sadəcə, demək sərf eləmir. Bir insanın yerdəki, material dünyadakı yolunu-yolağasını bağlasan, real dünyadakı maddi nemətlərdən əlini üzsən, o yazıq əlini göyə qaldırmaqdan başqa nə edəcək? Ümidini axirətə, heç olmazsa "o biri dünyanı qazanmağa" bağlayacaq. Bu baxımdan, dinlər müəyyən çərçivədə avtoritar rejimlərin qan qardaşdır. Həmişə bir-birlərinə əl tuturlar.

Aprelin əvvəllərində ölkə başçısının Nüvə Təhlükəsizliyi Sammiti çərçivəsində ABŞ-a səfəri Qərb faktorunu yenidən Azərbaycan gündəminin əsas mövzularından birinə çevirdi. Prezidentin uğurlu səfəri ilə bu faktorun ölkəmiz üçün əhəmiyyəti bir daha sübut olundu. Təsədüfi deyil ki, Rusiyaya meyilli siyasətdən əl çəkib daha çox Qərbbə yaxınlaşmağımız cəmiyyətin bütün sferaları tərəfindən müsbət qarşılandı.

Lakin səfər ərəfəsində cəbhədə baş verən 4 günlük savaş Qərb faktorunu bir qədər gündəmdən saldı. Buna da səbəb Rusiyanın döyüşlər getdiyi müddətdə etdiyi canfəşanlıq oldu. Belə ki, şimal qonşumuzun 4 günlük döyüşlərdə müharibənin dayandırılması üçün tərəflərə etdiyi ard-arası kəsilməyən müraciətləri, Azərbaycanı qarşı dövlət və mətbuat səviyyəsində etdiyi təzyiqlər, Azərbaycan-Ermənistan arasında atəşkəsin əldə olunması üçün razılığın Moskvada əldə olunması, eləcə də ardından Rusiyanın xarici işlər, baş naziri və baş nazir müavininin ölkəmizə qəfil səfərləri Rusiya faktorunun hələ də Azərbaycanda üstünlük təşkil etdiyinin bariz sübutu idi.

4 günlük savaş sanki Rusiya faktorunun Azərbaycanda zəifləməsinə və yerini Qərb faktoruna verməsinə mane oldu. Hazırda da müharibənin nəticələrinin fonunda Qərb amilinin Azərbaycanda Rusiya amilinə məğlub olduğu açıq şəkildə görünür.

Lakin politoloq Qabil Hüseynli fərqli düşünür. O hesab edir ki, 4 günlük müharibə Qərbin Azərbaycandakı mövqeyini zəiflətməyib: "Rusiyanın Cənubi Qafqazı özünün "arxa bağçası" hesab etməsi doğrudur. Moskva bu regionda strateji maraqlarının olduğunu hər fürsətdə göstərməyi sevir. Ona görə də Qərbbə olan iddialarını çox zaman açıq şəkildə ortaya qoyur. Üstəlik, regionda bütün parametrlər üzrə Rusiyadan asılı Ermənistan kimi dövlət var. Bu da Rusiyanın əl-qolunu açmağa

4 günlük savaş Qərb faktorunu gündəmdən çıxarıb?

Prezidentin uğurlu ABŞ səfəri ilə bağlı başlayan proseslər səngimiş kimi görünür; **Qabil Hüseynli:** "İndiyədək Qərbdən almadığımız dəstəyi almağa nail olduq.."

imkan verən amillərdən biridir. Burada imperialist düşüncə də mühüm rol oynayır. Amma deməzdim ki, müharibə Rusiyanın mövqeyini Azərbaycanda qabartdı. Qərbin mövqeyini isə arxa plana keçirdi. Müharibə dövrü və ondan sonrakı günlərdə Qərb mətbuatı Azərbaycanı açıq şəkildə müdafiə etdi. Hətta Azərbaycanın ilk dəfə deyərdim ki, ərazi bütövlüyü çərçivəsində hüquqları bu qədər Qərb tərəfindən vurğulanırdı. Bütün bunlar Qərbin şüurunda ölkəmizin xeyrinə olan müsbət dəyişiklik idi. Amma Rusiya nifrətli şəkildə Azərbaycanın əleyhinə mətbuat səviyyəsində mövqə sərgilədi. Bununla bir növ Azərbaycanın rus oxucusu, ictimaiyyəti arasında mənfi obrazını cizməyə nail oldular. Hesab etmirəm ki, Rusiyanın şantaj yolu ilə atəşkəsin əldə olunmasına nail olması bölgədə onların nüfuzlarının artmasına səbəb olur. Əksinə, Qərb ölkələri gördülər ki, Suriya, Ukrayna məsələlərində olduğu kimi, Cənubi Qafqaz məsələsində də Rusiya təhlükəli rol oynamağa hazırdır. Rusiya yenə də dünya üçün bir

nömrəli təhlükə olaraq qalır. Bir sıra layihələr Qərbin də Cənubi Qafqazda böyük maraqlarının olduğunu göstərir".

Politoloq Rusiyanın təhdidlərinə fikir verməməyi məsləhət görür: "Mümkün qədər Qərblə çox işləmək lazımdır ki, Azərbaycan məsələsində onlar ardıcıl və prinsipial mövqə sərgiləsinlər. Artıq bunun müəyyən simptomları görünməkdədir. Avropa Birləşməsinin xarici işlər forumu və ATƏT-in müvəqqəti səfəri, Almaniyanın xarici işlər nazirinin Qarabağ problemi ilə bağlı ciddi işlər həyata keçirmələri onu göstərir ki, Dağlıq Qarabağ problemini dünyanın digər ağır problemləri ilə bir sıraya qaldırmaq bacarmırıq. Postsovet məkanında ilk münasifədir ki, dünya səviyyəsində bu qədər önə çəkilir. Hansı tərəfin işğalçı və işğala məruz qaldığı bəllidir. Bundan sonra beynəlxalq aləmdə diplomatiyanın daha rahat şəkildə fəaliyyət göstərəcəyinə inanıram".

Politoloq Qərbin 4 günlük savaşda passiv olmasına da toxundu: "Qərb Rusiya ilə baş-başa gəlmək istəmir. Çünki Rusiyadakı avtoritar rejim dün-

yanı nüvə silahı ilə təhdid edir. Atəşkəsin əldə olunmasını Qərb də tələb edirdi. Lakin Rusiya buna şantaj yolu ilə nail oldu. Belə situasiyalarda Rusiyanın necə hərəkət etdiyini yaxşı bilir. Ona görə də müharibəni dayandırmaya məcbur oldu. Qərb hələ Cənubi Qafqaza girməyə hazır deyil. Proseslərə nəzarət rıçaqları yoxdur. Bir neçə günlük siyasətlə Qərbin bizi açıq şəkildə dəstəkləyəcəyini gözləmək çətinidir. Amma onu unutmaq olmaz ki, indiyə qədər Qərbdən almadığımız dəstəyi almağa nail olduq".

Q.Hüseynli bundan sonra Qərbin Azərbaycanda əsas faktora çevrilmə şanslarından da danışdı: "Bu, Qərb və Azərbaycanın aparacağı siyasətdən asılıdır. Qərb gözləməməlidir ki, Azərbaycan onun rəğbətini qazanmaq üçün yeni addımlar atacaq. Kerrinin özü etiraf edir ki, Azərbaycan kifayət qədər təhlükəli zonada yaşayır. Qərb bu baxımdan ölkəmizə təmənnəsiz kömək etməyi bacarmalıdır. Bunun onun strateji maraqları tələb edir. Azərbaycan Qərb himayəsini öz üzərində daim hiss etməlidir ki, ürkli siyasət yürütsün, bölgədə Rusiya amilini zəiflətsin. Bizə istəmirik ki, Rusiya ilə düşmən olaq. Sadəcə, Rusiyanın bölgədəki proseslərə təsirinin zəifləməsinə istəyirik. Bunun üçün də əlimizdə olan imkanlardan istifadə etməyə hazırıq. Rusiyanın burada at oynatmasına mane olacaq ölkələrdən birinə çevrilə bilərik. Bir şərtlə ki, Qərbin bu məsələdə yanımızda daim olacağına və bu siyasəti sona qədər aparacağına əmin olaq".

□ **Cavanshir ABBASLI**

Müxalifət Bişkek protokolunu qüvvədən düşmüş elan etməyə çağırırdı

"Ərazi bütövlüyü uğrunda" ümummilliyet konsepsiyasının hazırlanması təklif edildi

Aprelin 12-də Müsavat Partiyasının qərargahında siyasətçilərin, politoloqların, hərbi ekspertlərin iştirakı ilə keçirilən "Qarabağ savaşının 2 aprel mərhələsi: qazandıqlarımız və itirdiklərimiz" mövzusunda dəyirmi məsələni qəbul etdiyi qətnamə aprelin 13-də yayılıb. Sənəddə deyilir ki, 3 gün davam edən əməliyyatlar Qarabağ savaşını ilə bağlı uzun illər ərzində formalaşan vəziyyəti dəyişirdi. Qısa müddətdə həm ölkə ictimaiyyətinin, həm dünya birliyinin münasifəyə münasibətində dəyişikliklər baş verdi.

Qətnamə qazandıqlarımız, itkilərimiz, təkliflər olmaqla, 3 bölməyə ayrılıb.

Qazandıqlarımız bölümündə deyilir ki, bu müharibədə xalqın Qarabağın işğalı ilə heç zaman başmadığı bəlli olur. Bundan əlavə, xalqın özünə inamının artması, Qarabağın azad edilməsinin dünya azərbaycanlılarını birləşdirən nöqtəyə çev-

rilməsi qeyd edilir. Müəlliflərə görə, bu savaş hərbiçilərin vətən uğrunda döyüşlərdə qətiyyətli olmasını ortaya qoydu.

Üstəlik, müəlliflər düşünür ki, bu savaş Azərbaycanın əsas mütəfəqinin Türkiyə, Ermənistanın isə mütəfəqinin Rusiya olmasını birmənalı ortaya qoyub.

İtkilər bölümündə isə qeyd edilir ki, 90-dan artıq hərbiç,

10-a qədər mülki şəxs həlak olub.

Habelə, avtoritar idarəçiliyin fəsadları olan bəzi strukturların

ekstremal şəraitdə işləyə bilməməsi üzə çıxıb. Sənəddə hakimiyyət dairələrinin bu hadisələrdən daxili siyasi məqsədlər üçün istifadə etmək səylərinin bəyənilmədiyini qeyd edilib. Xarici siyasətdə çəviklik, diplomatik təşəbbüskarlıq nümayiş etdirilmədiyini bildirilib.

Təkliflər bölməsində isə "Ərazi bütövlüyü uğrunda" ümummilliyet konsepsiyasının hazırlanması təklif edilib. Bundan əlavə, atəşkəslə bağlı 1994-cü ilin mayında imzalanmış "Bişkek protokolu"nun qüvvədən düşməsinin rəsmi elan olunması vurğulanıb. Həmçinin Minsk Qrupu formatında Azərbaycanın mövqeyi nəzərə alınmaqla dəyişdirilməsinin tələb olunması irəli sürülüb. Əməliyyatın dayandırılması barədə Moskvadakı danışıqların mahiyyətinin xalqa açıqlanması vacib sayılıb.

Bununla yanaşı, sənəddə Qarabağ müharibəsi iştirakçıları, əlilləri, həlak olanların ailələrinin imtiyazlarının artırılması təklif edilib. Peşəkar ordunun yaranması üçün tədbirlər planı hazırlanması, vətəndaş həmrəyliyinə nail olmaq üçün siyasi məhbusların azadlığa buraxılması və geniş islahatlara başlanılması istənilib.

□ **E.SƏYİDAĞA**

Rusiya öz forpostuna yenə dirsək göstərdi

Qarabağda 4 günlük müharibə ilə təkə işğalçı orduya sarsıdıcı zərbə vurulmayıb, ermənilərin qüruru, özünə vurğunluğu və Rusiya sarıdan arxayınlığı, Kremlə inamı da ciddi zərbə yeyib. Erməni toplumunda, qonşu ölkənin KİV və ekspert dairələrində aprelin 5-dən özünü göstərən anti-Rusiya isterikasının, hətta şimal qonşumuza, Putinə ünvanlı təhqiramiz ritorikanın kökündə həm də bu gerçəklik dayanır.

rin həll edilməli olduğunu söyləyib: "Onların donu vaxtaşırı açılır. Diplomatlar bu işlə məşğuldur. Danışqların kəskin intensivləşdirmək vacibdir. Qan çıxıb gedən kimi, emosiyalar da gedəcək, sülh prosesinə qayıtmaq lazımdır".

"Rusiya hərbi planda Bakını, yoxsa İrəvanı dəstəkləyir" sualına isə Roqozinin münasibəti belə olub: "Aydındır ki, Ermənistan bizdən ötrü KTMT üzrə müttəfiqdir, bizim onunla hərbi-texniki əməkdaşlığımız var. Azərbaycan isə bizə müttəfiq olmasa da, strateji tərəfdaşdır və onunla bizi iq-

Roqozin erməniləri aşağıladı

"Ermənistan" qarınağrısı"na düşüb"

Qarabağdakı hərbi uğursuzluq işğalçı ölkədə anti-Rusiya ovqatını pik həddə çatdırıb, düşmən həm qorxur, həm də qorxutmaq istəyir; Putinin silahdaşından İrəvana hədə: "Bəziləri orada özlərini pis aparır"; düşmən ölkədə Roqozini "persona non-grata" elan etmək çağırışı səsləndi...

Təcavüzkar tərəf Azərbaycana müasir silahlar verdiyi üçün Rusiyayı heç cür anlama və bağışlaya bilmir, havaya yumruq atmaqla, çığır-bağır salmaqla Moskva-ya təsir göstərməyə çalışır. Ancaq bütün bu etirazlar əlbəttə ki, mənasızdır. Ən azı ona görə ki, Ermənistan üçün Rusiyayı təhlükəsizlik qarantı baxımından əvəzləyəcək alternativ güc yoxdur, üfüqdə belə görünür.

Rusiya təcavüzkarın arxasından çəkilən kimi o, Azərbaycan ərazilərini, Dağlıq Qarabağı dərhal geri qaytarmalı olacaq, özü də savaqsız-filansız. Üstəlik, bundan sonra onun virtual dövlətçiliyindən nəse qalacağı da böyük sual altına düşəcək.

Odur ki, Azərbaycan atalar məsəlində deyildiyi kimi, "Özü yıxılan ağlamaz". Əgər Ermənistan 2047-ci ilədək öz taleyini könüllü şəkildə Rusiyaya bağlayıbsa, bundan ötrü uzunmüddətli müqavilə imzalayaraq parlamentdə ratifikasiya edibse, öz ərazilərində iki rus hərbi bazası yerləşdiribse, xarici sərhədlərini qorumağı belə FSB-yə həvalə edibse, həmçinin iqtisadi infrastrukturalarını, maliyyə sahələrini Rusiyanın öhdəsinə bura-

xıbsa, özündən küsməlidir. Yeni Ermənistan Qarabağı işğalda saxlamaq üçün sözün həqiqi mənasında və könüllü şəkildə vassal, marionet bir statusla, lap dəqiq, miskin bir duruma barişib. Vassalın, marionetin isə ağaya etiraz hüququ yoxdur. Olsa da bu, "ağa" üçün Rusiya üçün milçək vızıltısından savayı bir şey ola bilməz.

Rusiya baş nazirinin müavini, prezident Putinin yaxın adamlarından biri, hərbi-sənaye kompleksini kuraşdıran Dmitri Roqozinin ermənilərin isterikasına verdiyi son reaksiya, daha doğrusu, onları aşağılaması buna şübhə yeri saxlamır. Xatırladaq ki, Bakı səfəri zamanı o, Moskvanın Azərbaycana silah tədarükünü davam etdirəcəyini açıq şəkildə bəyan etməklə Ermənistanda ciddi etiraz yaratmışdı.

"Exo Moskvi" radiosuna müsahibəsində Roqozin özünün Bakı səfərindən sonra Ermənistanda bir "qarın işləməsi"nin başladığını deyib. "Tamamilə qorxunc bir demaqqoqiya başlayıb orada. Barmaqla göstərmək istəmirəm, bəziləri orada özlərini pis aparır. Müharibə isə məhz soyuqqanlılıq

tələb edir, daha hansısa təbliğat xarakterli ağlaşma, burundan selik axıtmaq yox" - Roqozin qeyd edib.

"Təsəvvür edək ki, biz münasibətin hansısa tərəfi ilə hərbi-texniki əməkdaşlığı dayandırırıq. O dəqiqə orada amerikalılar və NATO peyda olacaq. Necə düşüncünüz, digərləri də silah verməyi dayandıracaq? Məsələ ondadır ki, biz silah verəndə dəqiq bilirəm ki, müəyyən balans var və bu balans genişmiqyaslı müharibənin başlamasını əngəlləyən amildir" - baş nazirin müavini izah edib.

"Biz oradan gedən kimi, Azərbaycan və Ermənistanın hərbi-texniki tərəfdaşı olmaqdan çıxan kimi, orada siyasətdə qat-qat "diribaşlar" peyda olub sərhədlərimiz yaxınlığında nəhəng itkilərlə elə qətliaqlar təşkil edəcəklər ki" - Roqozin deyib. Onun sözlərinə görə, amerikalılar və ya fransızlar indi də Azərbaycan və Ermənistanla silah sata bilər: "Amma hər iki tərəflə strateji və dost əlaqələr hesabına biz siyasi, iqtisadi, hərbi-texniki təmasları saxlayırıq".

Qarabağ konfliktinin nizamlanmasına gəlinə, Rusiya baş nazirinin müavini dondurulmuş münaqişələ-

ti sahədə çox şey birləşdirir. Üstəlik, Rusiyada böyük bir azərbaycanlı diasporu var və Azərbaycan Rusiya silahına görə pul ödəyir".

Göründüyü kimi, Moskva regional bağlı siyasətini Ermənistanın etirazını ciddiyyə almadan, erməni amilini görə korrekte etmədən davam etdirmək niyyətindədir. Bu, həm də Azərbaycanın bölgədəki vazkəçilməz rolunun Kreml tərəfindən qiymətləndirilməsinin təzahürüdür. Roqozinin açıqlamasında ermənilərə ünvanlı hədənin yer alması ("Bəziləri orada özlərini pis aparır") isə Putinin öz forpostuna xəbərdarlığı kimi də qəbul edilə bilər.

P.S. Yazı hazırlanarkən məlum oldu ki, Ermənistan-da Roqozini "persona non-grata" elan etmək çağırışları səslənməyə başlayıb. Guya ki, silah satışı müstəsna olaraq onun səlahiyyətində olan məsələdir. "Dmitri Roqozinin Ermənistan-da arzuolunmaz şəxs elan edilməsi hamı üçün uyğun olardı" - "Aykakan Jamanak" qəzeti baş nazirin müavininin "Exo Moskvi" radiosuna son müsahibəsini şərh edərkən yazıb.

□ Siyasət şöbəsi

Rusiya bölgədə nəyə çalışır?

Hüseynbala SƏLİMOV

22 illik atəşkəs təcrübəsi bizə çox şey öyrədib. Əslində bunun adı atəşkəs olub və elə ay, bəzən də elə həftə olmayıb ki, itkilərimiz olmasın.

Ona görə də ermənilərin indiki oyunbazlığı bizdə elə bir təəccüb-filan doğurmur - bu xalq dondan dona girməyi, heç kimin ağılına gəlməyən şeyləri uydurmağı bir növ özünə adət edib.

Etiraf edirik ki, bir çox hallarda onların oyunbazlığı bizim üçün sürpriz olur, çünki adamın heç ağılına da gəlmir ki, normal insan belə şey edə bilər... Amma nə etmək olar? Bizə də belə bir xalqla qonşu olmaq nəsib olub...

Qərək, atəşkəsin növbəti ildönümünə bir az qalmış ermənilərlə daha bir atəşkəs razılaşması etdik. Amma insanların dilində bir sual qalıb: bəs bundan sonra nə olacaq? Yəni də üzücü ssenari - həmsədrlərin gəlib-gətməsi, hər gün pozulan atəşkəs davam edəcəkmi?

Təəssüf ki, bu suala bir doğru-dürüst cavab verə bilmirik. Elə münaqişənin indi - aprel ayında vüsət alması da bizim üçün qaranlıq olaraq qalır. Ən geniş yayılmış ehtimal budur ki, qlobal nüvə sammiti dövründə Rusiya bölgədə kimin "şəraitin və vəziyyətin ağası" olduğunu göstərmək istədi, çünki rəsmi Bakı Qərbə bir neçə pozitiv ismarıq göndərmişdi. Təbii ki, sonuncu dərhal, heç iki gün keçməmiş Rusiyanın diqqətini cəlb etdi və nəticəsi də bu, oldu. Di gəl, bu, yeganə səbəb idimi? Doğrusu, bilmirik...

Amma indi məsələ səbəbdə deyil. Bəzən səbəbə varmadan belə nəticələri araşdırmalı olursan. Qərək, Rusiya öz elçilərini göndərdi bölgəyə. Biri dedi ki, Azərbaycan AİB-yə və ya Kollektiv Təhlükəsizlik Təşkilatına üzv olsa yaxşı olar, digəri isə əz etdi ki, qan tökülməkdənsə münaqişənin donmuş vəziyyətdə qalması məsləhətdir.

Biz də məyus-məyus bu bəyanatları dinləməli olduq. Başqa çıxış yolumuz yox idi, necə deyərək, musiqini onlar sifariş edir...

Fəqət, yenə də gələcəyə ünvanlı suallar adamı rahat buraxmır. Düşünürük ki, ruslar yenə də böyük oyun oynayırlar. Məqsəd də Azərbaycanı Avrasiya İqtisadi Birliyinə qatmaq, ya da bölgəyə Rusiyanın sülhməramlı qüvvələrinin gətirilməsidir...

İndi yerlərdən müxtəlif təkliflər gəlir. Bəziləri hətta təklif edirlər ki, ermənilərə konkret vaxt verilsin. Amma ən real vəziyyəti təbii ki, hökumətdə olan insanlarımız bilir - bölgədəki geosiyasi vəziyyətin detalları, bizim real imkanlarımız, əsl üstünlüklərimiz və itkilərimiz yalnız onlara məlumdur. Bəli, məlumatlardan həqiqi informasiyanı tutmaq olardı, amma o, təbliğata bükülü şəkildə verilir ki, bu, da təbiidir, hamı belə edir - hamı özünü üstün göstərməyə, itkilərini azaltmağa, düşmənin itkilərini isə artırmağa cəhd edir.

Bir daha deyirik ki, bütün bunlar təbiidir... Amma "Bundan sonra nə olacaq?" sualı havadan asılı qalıb. Doğrudan da bu məsələ ilə bağlı daha nəse demək mümkündürmü?

Çox çətin məsələdir. Rusiyadan başqa status - kvo heç kimi qane etmir. Hamı Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə dəstək verir. Rusiya isə özünün oyununu oynayıb. Gödək boylu D.Medvedyev ölkəyə səfər edərkən ağılıma gələn ilk fikir bu oldu ki, İlahi, gör, bizim taleyimizi kimə həvalə etməsən?..

Fəqət, nə etmək olar? Bu razılaşmadan ona görə pis qoxu gəlir ki, atəşi dayandırmaq haqqında qərar yenə də Moskvada, Rusiyanın vasitəçiliyi ilə baş tutdu. Daha çox adam bu fikirdədir ki, atəşkəsə getmək lazım deyildi. Amma bu halda Rusiyanın vəziyyətə müdaxilə etməyəcəyi haqda təminat varmıdır?..

Azərbaycan Rusiyadan çox şey istəmir, sadəcə, onun neytral qalmasını arzulayır. Rusiya isə bunu vəd edə bilmir. Ona görə ki, onu Ermənistanla bu məsələdə hansısa formal öhdəliklər, formal tellər bağlamır. Bu, adi hərbi müttəfiqlik deyil - məsələ bundadır ki, Ermənistan bu oyunda Rusiyanın "peşkası"dır...

Niyə belə deyirik? ABŞ-la Türkiyə də hərbi müttəfiqdir. Amma bəzən onların da arasında ziddiyyət, fikir ayrılığı yaranır, hansısa məsələyə baxış haçalanır və bəzən də diplomatik şəkildə əks olur...

Ermənistanla gəldikdə isə, onların fikri, mövqeyi yoxdur. Bu xalqı yalnız türklərə qarşı heyvani nifrət səciyyəlidir. Ruslar və Rusiya da həmin nifrəti məharətlə idarə edir, ondan faydalanırlar...

Nə demək olar? Bu da siyasətdir. Gərək, biz də bir az siyasətlə məşğul olaq...

Xəbər verdiyimiz kimi, Avropa Birliyi insan haqlarının pozulmasına görə İrana qarşı sanksiyaları daha bir il uzadıb. Sanksiyalar 82 nəfərə şamil edilir. Səhəbət bank hesablarının dondurulması və viza qadağasından gedir. Bu sanksiyalar İrana qarşı 2011-ci ildə tətbiq edilmiş İran ötən ay BMT-nin insan haqları ilə bağlı son hesabatını pisləyib və bunun siyasi motivli olduğunu bəyan edib.

Hesabata görə, 2015-ci ildə İranda 1000-ə yaxın edam cəzası icra edilib ki, bu, son 20 ildə ən yüksək göstəricidir. Edam edilənlərin çoxu gənclərdir. Qeyd edək ki, Avropa Birliyi İranda öldürülən yekun nüvə sazişinin vasitəçilərindən biridir. Bu sazişdən sonra İrana qarşı beynəlxalq sanksiyalar qaldırılıb. Lakin İranın insan haqları ilə bağlı mövcud siyasətini davam etdirməsi bu sanksiyaların da uzadılmasına səbəb olub.

Onu da qeyd edək ki, Avropa Birliyi insan haqları sahəsindəki pozulmalara görə Azərbaycanı da sanksiyalarla hədələyirdi. Lakin son proseslər bu sanksiyaları unutturdu. Bəs görəsən, Avropa Birliyi İrana qarşı sərt davranışlar sərgilədiyi halda, Azərbaycana qarşı sanksiyalarda niyə tərəddüdlə davrandı? Qərbin Azərbaycana münasibətində istiləşmə olacaqmı?

"Yeni Müsavat"ın suallarını cavablandıran politoloq Qabil Hüseynli bildirdi ki, Azərbaycana qarşı sanksiyalar Qərbin öz maraqlarına qarşı yönəldir və bu səbəbdən Avropa Birliyi sanksiyalarla bağlı təhdidini geri götürdü: "Azərbaycana qarşı

tətbiq edilən sanksiyalar onsuz da bölgədə söz sahibi olan Rusiyanın lehinə işləyə bilərdi. Bu, Rusiyanın bölgə ilə bağlı çirkin planlarının həyata keçirilməsini son dərəcə asanlaşdırma bilirdi. Mənim zənnimcə, Qərb strateqləri daha pragmatik hərəkət etdilər və Azərbaycanı çətin duruma sala biləcək sanksiyaları götürməklə, onun bölgədə daha müstəqil siyasət yürütməsinə və Qərb maraqlarına xidmət edən bir sıra iqtisadi layihələri, TANAP layihəsinin, "İpək yolu" layihəsinin həyata keçirilməsində, NATO-Əfqanıstan nəqliyyat dəhlizinin fasiləsiz işləməsində Azərbaycanın daha da fəallıq göstərməsinə şərait yaratdı. Bu gün Azərbaycana qarşı hər hansı məhdudlaşdırıcı addımların atılması Qərb üçün bumeranq effekti də verə bilər və özünün maraqlarına ciddi zərbə endirmiş olar. Ona görə də Azərbaycanla İrani bu məsələdə ciddi surətdə fərqləndirmək lazımdır".

Politoloqun sözlərinə görə, Avropa Birliyinin İrana qarşı sanksiyaların müddətini uzatmasının səbəbi İranın yenidən Qərbin maraqlarına zidd hərəkət etməsidir: "İrandan sanksiyalar

Avropa Birliyi sanksiya məsələsində

Azərbaycanı niyə İrandan üstün tutdu?

Qabil Hüseynli: "Azərbaycana qarşı tətbiq edilən sanksiyalar Avropa Birliyinin bir nömrəli düşməni olan Rusiyanın lehinə işləyə bilərdi"

yalar götürüldə Qərb elə düşünürdü ki, İran öz siyasi orientasiyasında dəyişikliklər edəcək və Qərbin maraqlarına uyğun addımlar atmağı bacaracaq. Amma sanksiyalar götürüldü, müəyyən ticarət əlaqələri quruldu, lakin ölkədə milita-

rist əhval-ruhiyyə dəyişmədi. Ballistik raketlər üzərində axtarışlar davam etdirildi. Üstəlik, Qərbin özünə bir nömrəli düşmən hesab etdiyi Rusiya ilə yaxın mütəfiqlik əlaqələrinə gəldi və Suriyada onların Qərbə qarşı çevrilmiş eyni gündəlik çıxış etməsi isə Qərbin İranda bağlı düşündüklərinin üzərindən bir növ xətt çəkdi.

İran bundan sonra da əgər bu siyasətini davam etdirsə, bu siyasətinin mənfi nəticələrini də dadacaq. Çünki Qərb İrani pozitiv istiqamətə yönəltmək və beynəlxalq münasibətlərin formalaşmasında onun pozitiv rolunu görmək istəyir. Lakin görə bilmədi və bundan sonra da Qərbin davranışlarından ciddi tərəddüd-

lər görəcəyik.

Elə sanksiyalar var idi ki, tamamilə götürülmədi. Elə bir vaxt gələ bilər ki, bu sanksiyalar yenidən geri dönə bilər. Bir sözlə, Qərb-İran münasibətlərinin perspektivi dumanlı görünür və bir müddət də belə davam edəcək".

Qabil Hüseynli onu da vurğuladı ki, son müharibədəki sərgilədiyi mövqedən sonra Qərb Azərbaycana daha ciddi yanaşacaq: "Azərbaycan - Qərb münasibətlərinə gəlincə, cəsarətlə demək olar ki, Azərbaycanın apardığı son 3 günlük müharibə, eyni zamanda bu müharibə ətrafında dünyada yaranmış ictimai əhval-ruhiyyə onu deməyə əsas verir ki, bundan

sonra Qərb Azərbaycana daha isti yanaşmağa başlayacaq və hətta Azərbaycanın maraqlarını müdafiə edən addımlar atacaq. Onu bir növ Rusiyanın bölgədə oynadığı qeyri-sabitləşdirici roluna qarşı formalaşdırmağa çalışacaq. Düzdür, mən demirəm ki, Azərbaycan-Rusiya qarşılıqlı maraqlarının yaranmasına rəvac verəcək. Sadəcə olaraq, Azərbaycanın son dövrlər Ermənistanla qarşı göstərdiyi dirəniş, eləcə də Rusiyanın sülh yaratma cəhdlərinə qarşı tavrı Qərb tərəfindən də müsbət dəyərləndirildi. Azərbaycan bunun xoş münasibətə çevrilməsinin şahidi olacaq".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Rusiya silah satışını dayandırsa, NATO bölgəyə daxil olarmı..

"Roqozinin bu barədə dedikləri doğru deyil, Rusiya silahı bizə pula görə satır"

Rusiya baş nazirinin müavini Dmitri Roqozin deyib ki, Rusiyanın Dağlıq Qarabağ münaqişəsindəki tərəflərin hər ikisi ilə əməkdaşlıq etməsi qüvvələr balansını qorumağın zəruriliyi ilə bağlıdır. Roqozin aprelin 12-də "Exo Moskvi" radiostansiyasının efirində bildirib ki, Rusiyanın həm Ermənistanla, həm də Azərbaycana silah satması məhz bu zərurətdən irəli gəlir. O qeyd edib ki, bu qüvvələr balansını Dağlıq Qarabağ konfliktinin irimiqyaslı silahlı münaqişəyə çevrilməməsi üçün vacibdir: "Biz oradan çıxan kimi, Ermənistanla Azərbaycanın hərbi-texniki tərəfdaşı olmağı dayandıran kimi orada "siyasət sahəsində daha məharətli" oğlanlar peyda olacaq. Onlar məhz hücum və zərbə xarakteri daşıyan silahların satışı hesabına orada, bizim sərhədlərimizin yanında nəhəng insan tələfatı ilə müşayiət olunan qanlı müharibə törədəcəklər".

Roqozinin sözlərinə görə, Ermənistan Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı çərçivəsində Rusiyanın mütəfiqi- dir, Azərbaycana regionda strateji tərəfdaşdır və Rusiyanın onunla sıx iqtisadi əlaqələri var: "Təsəvvür edin ki, biz tərəflərdən biri ilə hərbi-texniki əməkdaşlığı dayandırırıq. Orada dərhal amerikalılarla NATO peyda olacaq".

Qeyd edək ki, Qarabağdakı son toqquşmadan sonra Ermənistan Rusiya rəhbərliyini Azərbaycana silah satışını dayandırmamağa çağırıb.

Bəs Roqozin düz mü deyir, Rusiya Azərbaycana silah satmasa, boşluğu ABŞ, NATO ölkələri doldurarmı? Belə olmasa Azərbaycanın xeyrinə olarmı?

AMİP-in sədr əvəzi Arzuxan Əlizadə bildirdi ki, adətən hansı ölkədən silah alması həmin ölkənin strateji seçimi ilə bağlı olmaqla yanaşı, sırf siyasət məsələsidir. Bu gün Azərbaycan Rusiya ilə yanaşı, Türkiyə və İsraildən də silah alır. Lakin daha çox Rusiya silahına üstünlük verilir: "Azərbaycanın Ermənistanla müharibə vəziyyətində olduğunu və düşmən

Arzuxan Əlizadə

Elxan Şahinoğlu

dövlətin ən yaxın hərbi mütəfiqinin Rusiya olduğunu nəzərə alsaq, hesab edirəm ki, bu heç də bizim üçün uğurlu seçim deyil. Görünən odur ki, Rusiya özü Azərbaycana silah satışında maraqlıdır və mövcud durumda Azərbaycan bu reallıqla barışmaq məcburiyyətindədir. Sırr deyil ki, Rusiyaya qarşı tətbiq edilən sanksiyalar fonunda Azərbaycan Rusiyanın silah satışında yaranmış boşluğu doldurur. Eyni zamanda Rusi-

ya bununla regionda üstünlüyünü saxlamış olur. Əks təqdirdə, heç şübhəsiz ki, Azərbaycanın NATO ölkələrindən silah alması regionda qüvvələr nisbətinin Rusiyanın ziyanına dəyişməsinə səbəb ola bilər. Hesab edirəm ki, hazırkı durumda daha çox Türkiyə və İsraildən silah alınmasına üstünlük verilməsi Azərbaycanın strateji maraqlarının xeyrinə olar".

Yeni AXCP-nin sədri Razi Nurullayev isə bildirdi ki,

doğrudan da əgər Rusiya Azərbaycana silah satmaqdan imtina edərsə, o zaman bu boşluğu başqa ölkə dolduracaq. Rusiya bunun qarşısını ala bilməz: "Azərbaycan ABŞ-dan, İsraildən, Pakistandan, Hindistandan, Türkiyədən, Ukraynadan və hətta aparıcı Avropa Birliyi dövlətlərindən müasir silahlar ala bilər. Bütün ölkələr də başa düşür ki, o imtina etsə, digeri satacaq. Bu baxımdan Rusiya baş nazirinin müavini Dmitri Roqozin haqlıdır. Onun haqlı olmadığı məqamlar da çoxdur. Birincisi, Roqozin hər iki ölkəyə silah satışı məsələsində haqlı deyil. Onlar silahı Azərbaycana satır, Ermənistanla isə hədiyyə edir. Hətta bundan sonra Ermənistan tərəfinə daha müasir silahlar hədiyyə etmələri də şübhə doğurmur. Rusiya Azərbaycanın hərbi gücünün artmasında maraqlı olan ölkə deyil. O istəməz ki, Azərbaycan hərbi cəhətdən dikte edən ölkəyə çevrilsin. Buna görə də ehtimal edirəm ki, Ermənistanla silahlar vermək barədə düşü-

nının üstünə qoyur".

Politoloq Elxan Şahinoğlu isə bildirdi ki, Roqozinin sözügedən fikirlərinin həqiqət tərəfi də var, həqiqət olmayan tərəfi də mövcuddur: "Həqiqət tərəfi odur ki, Roqozin deyir, Rusiya silah verməyə, NATO bölgəyə daxil ola bilər. Azərbaycanın Rusiya silahının əvəzinə başqasından silah alacağı barədə deyilənlərdə də həqiqət payı var. Amma Roqozinin ifadəsində başqa mətləblər də var. Həqiqət odur ki, bəli, Azərbaycan başqa ölkələrdən silah-sursat ala bilər. Amma problem odur ki, bu, bizim bir qədər vaxtımızı apara bilər. Çünki ABŞ-dan asanlıqla silah ala bilmərik. Amerika elə-belə silah satmır. Konqresdə müzakirələr olur və bir sıra prosedurlardan keçdikdən sonra qərar verilir. Mən inanmıram ki, 907-ci düzəliş olduğu vaxtda ABŞ Konqresi asanlıqla Azərbaycana silah satışına razılıq versin. Biz silahı Türkiyədən, Ukraynadan, Pakistandan, Hindistandan, Çindən, Cənubi Afrikadan, İsraildən ala bilərik. Roqozinin fikirlərində həqiqət olmayan isə odur ki, NATO-nun bölgəyə girməsindən qorxuqlarına görə Azərbaycana silah satdıqları barədə dediyidir. Rusiyaya pul lazımdır və silahı pula görə satırlar. Azərbaycan o silahlara milyardlarla dollar ödəyir. Rusiya bizə silah satmasa, ciddi gəlirdən məhrum olar. Rusiyanın marağı qazanc marağıdır. Hər iki ölkəyə silah satmaqla həm də hər ikisini öz nəzarətində saxlamaq istəyir".

□ Etibar SEYİDAĞA

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDİF
www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

lasda müzakirə olunub. İndi bu məsələni müzakirə etmək çox faydalı olacaq, çünki Dağlıq Qarabağda olan hadisələr uzanan münaqişənin nə qədər təhlükəli ola biləcəyini göstərir".

Onun sözlərinə görə, Avropa, Asiya və Yaxın Şərqi qovşağında yerləşən Cənubi Qafqaz regionu böyük inkişaf potensialına malik olmaqla yanaşı, qeyri-stabilitet və müharibə mənbəyidir. "Genişmiqyaslı münaqişə heç kəmin maraqlarına xidmət etmir və yaxşı nəticələrə aparıb çıxarmayacaq. Son günlər baş vermiş gərginlik barədə, ağır döyüş silahlarından istifadə və

Dağlıq Qarabağdakı mini-müharibə gözlənilirdi kimi, problemlə bağlı diplomatik fəallığı müxtəlif səviyyələrdə gücləndirib. İndi hamı məsələdə nəhayət ciddi bir irəliləyişin olacağını gözləyir. Lakin əfsuslar olsun ki, yenə də sülhə xoşməramlı çağırışlar səslənir. Konfliktin həllini sürətləndirəcək ciddi addımlar isə gözə dəymir, yaxud ləngiyir. Bu da sövq-təbii münaqişə sonasında yeni və qat-qat dağıdıcı müharibə riskinin aktuallığını saxlayır.

Rusiyalı politoloq: "Regionda qüvvələr nisbəti kardinal şəkildə dəyişib"; müharibə riskləri Avropa Parlamentini də narahat edir; qurumun xüsusi nümayəndəsi bu həftə regiona gələcək...

Bu arada Almaniyanın xarici işlər naziri, ATƏT-in hazırkı sədri Frank-Valter Ştaynmayer Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması üzrə ciddi danışıqlar aparmağa çağırır. O, bunu Berlində keçirilən ATƏT "üçlüyü"nin görüşü öncəsi bəyan edib. Nazir Azərbaycan və Ermənistan arasında əldə olunan atəşkəs sazişini alqışlayıb. Lakin onun sözlərinə görə, Dağlıq Qarabağda mövcud olan status-kvo regionda "təhlükəsizliyə yardım" edə bilməz.

ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədri onu da qeyd edib ki, Almaniya Dağlıq Qarabağın gələcəyinə dair ciddi danışıqların bərpası üzrə səyləri dəstəkləməyə hazırdır.

Bəs Qarabağ ixtilafını bundan sonra nə gözləyir, müharibə varinatına qayıdış realdır mı? **Tanınmış rusiyalı analitik Qriqori Trofimçuk** bu mövzuda rəssəh və sayının suallarını cavablandırır. Onun sözlərinə görə, son hadisələr - Qarabağa dair intensiv məsləhətləşmələrin olmamasının birbaşa nəticəsidir: "Dondurulmuş situasiyadan çıxmaq üçün axır ki, heç bir praktik qərar ortaya çıxmadı. 20 il sülhə nail olmaq üçün qədərindən artıq müddətdir və daha iki on

illik uzun müddətə ehtiyac qalmayacaq. Təmas xəttində toqquşma bu səbəbdən baş verib. Odur ki, kimin atəşi birinci açmasının əhəmiyyəti yoxdur. Müzakirə predmeti indidən olmamalıdır".

Analitika görə, "Gəlin mehriban yaşayaq!" stilində şüarlar artıq kara gəlmir: "Hərçənd bu, maksimum 2014-cü ilin avqustunda da aydın idi (3 günlük müharibə - red.) Nəhayət, bu hadisələrin ən önəmli yekunu odur ki, Güney Qafqazda qüvvələr nisbəti bugünlərdə kardinal şəkildə dəyişdi. Ancaq xüsusi qeyd etmək istərdim: bu balans yalnız bir neçə günün yekunudur. Ona görə də əgər bu durum uzun müddət qalarsa, o zaman Azərbaycan üçün nəticənin çəkisi də dəyişəcək. Taktika var, ancaq axırda aydın olmayan strategiyada var. Bakı öncədən bəyan edib ki, xırdaçılıqlara getməyəcək və bütün Qarabağın qaytarılmasını gözləyir - ətraf rayonlar da öz yerində. Lakin bu plan üzrə hadisələrin praktik inkişafının özü elə strateji problemdir və burada artıq heç kim səhv edə bilməz - nə Azərbaycanın özü, nə Ermənistan, nə də Rusiya. Əks halda, bütün Güney Qafqaz alovlanacaq".

"Azərbaycan yeni müharibəyə başlamaq zorunda qala bilər"

Təcavüzkarın sürətlə silahlanması həmsədr dövlətlərin ona göz yumması və təəssübkeşliyi sayəsində mümkün olub; "Krimin Ukraynaya qaytarın" deyən ABŞ nədən Dağlıq Qarabağla bağlı eyni tələbi irəli sürmür?

Ekspert Azərbaycan ordusunun 4 günlük savaşdakı hərəkətini də şərh edib: "Azərbaycan ordusunun hərəkəti açıq-aşkar 2008-ci ildə Gürcüstan ordusunun hərəkətindən fərqlənirdi. Bu parametrlər mütləq ekspertlər səviyyəsində müqayisə edilir. Azərbaycan daha hiyləgər, daha incə hərəkət elədi - necə ki, şəhərləri təkə şücaəti ilə deyil, həm də hiylə ilə alan ordu elə bu cür də edir. Heç kim gözləmədi ki, o, bu dar zolaqda dayanacaq və artıq bu plasdarmdan danışıqlar aparacaq. Bundan əlavə, əksər müşahidəçilər hesab edirdilər ki, azərbaycanlılar, sadəcə, özlərinin varlığını bildirmək üçün atırlar və 1 aprel vəziyyətinə qayıdacaqlar. Üstəgəl, Bakının öz cibindən yeni-yeni silahlar çıxarması kənardan görünürdü. Bu da onun yeni hərbi sürprizlərinin olacağı haqda təəssürat yaradırdı. Yaxşı ki, bu sürprizlər olmadı, vəziyyət o həddə çatmadı, çünki müvəqqəti barışıq oldu. Ancaq bu gün heç kim zəmanət verə bilməz ki, atəşkəs pozulmayacaq, Qarabağ üzərində də misal üçün, bombardmançılar peyda olmayacaq".

Rusiyalı politoloq Moskvadan Bakıya artan emissar axınına Rusiyanın öz ətrafında növbəti müharibənin olmasını istəməməsi ilə əlaqələndirib: "Hər halda,

Ukrayna və Suriya müharibələrinin ardınca belə təhlükə olduqca yüksəkdir. Əgər üstəlik, Qafqaz və qorxulu qüvvələrin dolaşdığı Orta Asiya da partlasa, o zaman buna heç bir iqtisadiyyat dözməyəcək. Moskvaya ünvanlı belə aşkar hədə fonunda, hər halda, Qarabağ danışıqları üçün qabaqcıl metodikadan istifadə etmək lazım idi. Danışıqlara bu sahədə 1994-cü ildən istifadə olunan eyni üsul dəsti ilə çıxmaq çox təhlükəlidir. Olmaz. Sadəcə dildə desək, Rusiya Qarabağ "çayına" ikinci dəfə girə bilməyəcək. Rusiyanın rəqiblərinə də elə bu lazımdır ki: **1.** Yeni anlaşmaların reallaşmasına görə onun üzərinə fərdi məsuliyyət qoyunlar; **2.** Onu konfliktə həll etmək istəməməkdə və ikinci dəfə Qarabağ konfliktini dondurmaqda suçlasınlar; **3.** Situasiyanın əlverişli gedişində Kremli hər iki ölkəyə - Azərbaycana və Ermənistanla qarşı qoysunlar. Həmçinin təhlükə var ki, Rusiya müharibəyə Ermənistanın və tanınmamış "DQR"-in tərəfində qatılsın".

Analitik yeni və daha geniş miqyaslı müharibəni də istisna eləmir: "Qarabağda yarımçıq qalmış müharibə məntiqlə daha genişmiqyaslı müharibəyə çevrilə bilər. Bir daha təkrar edim: aprelin ilk günlərinin taktiki nəticələri uzunömürlü deyil, tez xarab

olan "məhsuldur". Əgər aprelin 1-dək erməni-Azərbaycan təmas xəttində təxribatlar ehtimal idisə, indi qat-qat çox ehtimaldır, çünki bütün "vaqonlar" artıq reldən çıxıb. Bundan əlavə, danışıqlar prosesi uzansa, Azərbaycanın özü yeni müharibəyə başlamaq zorunda qoyulacaq. Bütün əlamətlər ondan xəbər verir ki, əgər Ermənistan Azərbaycan ordusunun tutduğu yüksəklikləri zorla geri qaytarmasa, hər şey 20 ildir saxlanan formata qayıdacaq - lakin təmas xəttində yüngül ərazi korreksiyası ilə".

Qarabağda yeni müharibə təhlükəsinin artması Avropa Parlamentini də ciddi narahat edib. Belə ki, təşkilatın öz işinə başlayan yaz sessiyasının gündəliyində Dağlıq Qarabağ məsələsi də var. "Dağlıq Qarabağ münaqişəsi həm münaqişə tərəflərinin, həm də bütün regionun inkişafına maneə yaradır. Cənubi Qafqaz Avropanın böhranlı regionudur". Bunu Avropa Parlamentinin plenar sessiyasında Avropa İttifaqının xarici işlər və siyasi təhlükəsizlik üzrə ali komissarı Federika Mogerini deyib.

Mogerini ötən ay Ermənistan və Azərbaycana səfəri zamanı Qarabağ münaqişəsini diqqət mərkəzində saxladığını söyləyib: "Sonuncu dəfə bu məsələ 2011-ci ildə plenar ic-

mülki vətəndaşlar arasında itkilərin olması barədə məlumatımız var. Bakıda və İrəvanda ki bəyanatlar da açıq-aydın göstərir ki, vəziyyət təhlükəlidir".

Mogerini aprelin 2-də tərəfləri dərhal atəşkəs rejiminə əməl etməyə, təmkinlik nümayiş etdirməyə çağırıldığını xatırladı: "Mən şəxsən özüm hər iki ölkənin xarici işlər nazirləri ilə ayrı-ayrılıqda konstruktiv danışıqlar aparmışam. Və yaxın günlərdə, yaxın həftələrdə yenə əlaqə saxlayacağam və bizim xüsusi nümayəndəmiz bu həftə regiona səfər edəcək. Vəziyyətin gərginləşməsi bir daha açıq-aydın göstərir ki, münaqişənin hərbi yolla həlli yoxdur. Xüsusən də dinc əhəlinin hədəfə alınması dayandırılmalıdır" - ali komissar vurğulayıb.

O, status-kvonun qəbul edilməz olduğunu qeyd edib: "Avropa İttifaqı status-kvo ilə razılaşa bilməz. Lazım olan yol siyasi həldir və bizim niyyətimiz - tərəflər arasında danışıqlar bərpa etməkdir. Avropa İttifaqı münaqişənin ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri tərəfindən təklif edilən Madrid prinsipləri əsasında həll olunmasını dəstəkləyir. Nəticə etibarilə, bilirik ki, həll münaqişə tərəflərinin əlindədir. Avropa İttifaqı münaqişənin həlli istiqamətində bütün addımları dəstəkləyir".

Rusiyada gizli bank yaradan azərbaycanlı saxlanıldı

Polis və FTX əməkdaşları Yekaterinburqda tərəvəz bazasında etnik cinayət qrupunun idarə etdiyi, gündəlik gəliri 5 milyondan 30 milyona qədər olan gizli bank aşkar ediblər.

Bu barədə "RIA Novosti"yə DİN Sverdlovsk vilayəti üzrə Dövlət İdarəsinin nümayəndəsi Valeri Qorelix bildi-rib.

Qorelixin sözlərinə görə, 1976-cı il təvəllüdü Azərbaycan vətəndaşının başçılıq etdiyi qruplaşmanın bir hissəsi çirkli pulların yuyulması ilə məşğul olur, eləcə də tərəvəz bazasının kommersiya işinə nəzarət edirdi.

"Ofisdə maliyyə-təsərrüfat sənədləri, eləcə də nağd pul vəsaitinin satışı, konvertasiyası və sonradan onların Rusiya ərazisindən çıxarılması ilə əlaqədar qanunsuz maliyyə əməliyyatlarının həyata keçirildiyini təsdiqləyən əşyalar aşkar edilib və müsadirə olunub", - DİN Dövlət İdarəsinin nümayəndəsi bildirib.

O, bunların debet plastik kartları, bank kompüter proqramları və bir günlük şirkət möhürləri olduğunu dəqiqləşdirib.

Bundan başqa, seyfdə 4,5 milyon rubl (68 min dollar) və "qara mühasibatlıq" tapılıb.

İstintaqın məlumatına görə, cinayətkar qrupa sabiq sovet respublikalarından birinin vətəndaşı rəhbərlik edir. Mütəşəkkil cinayət qrupunun üzvləri qarətçilər, narkotik vasitələrin satışı, qanunsuz əldə edilmiş gəlirlərin qanunlaşdırılması ilə məşğul olurlar. (oxu.az)

Pərviz Həşimli ABS səfirliyində olub

Yeni həbsdən azadlığa çıxmış keçmiş vicdan məhbusu Pərviz Həşimli ABS-ın Azərbaycandakı səfirliyində olub. Pərviz Həşimlinin rəhbəri olduğu Siyasi və Mülki Hüquqları Müdafiə Mərkəzindən musavat.com-a verilən məlumatda bildirilir ki, səfirliyin rəsmisi Stefan Qaysla keçirilən görüşdə əməkdaşlıq məsələləri, həmçinin Azərbaycanda insan hüquq və əsas azadlıqlarının durumu barədə müzakirə aparılıb.

Xatırladaq ki, Pərviz Həşimli 2013-cü ildə Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin keçirdiyi əməliyyatla həbs edilmişdi. Ona qarşı irəli sürülən ittihamlar bir sıra yerli və xarici hüquq madafiəçiləri tərəfindən qondarma hesab edilirdi. P.Həşimli məhkəmənin hökmü ilə 8 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilmişdi. Ölkə başçısının sonuncu əfv fərmanı ilə azadlığa çıxıb.

□ Musavat.com

Mərhum eks-prezident Əbülfəz Elçibəyin silahı haqda olan məlumat ictimaiyyətin marağına səbəb olub. Belə ki, eks-prezidentin qardaşı Almurad Əliyevnin onun əşyaları haqda "Yeni Müsavat"a açıqlama verərkən silahından da söz açması bu məsələni gündəmə gətirib.

Ə.Elçibəy siyasi lider olaraq həm AXC sədri olanda, həm prezidentliyi dövründə, həm də ondan sonra daim mühafizəçilərin əhatəsində olan şəxs idi. Bu halda onun silah gəzdirməsinə nə ehtiyac var? Əbülfəz Elçibəyin uzun müddət köməkçisi olmuş Oqtay Qasimov bu haqda musavat.com-a açıqlamasında deyib: "Təbii ki, Əbülfəz bəydə silah var idisə, deməli, bu, qanuni bir silah olmalı idi. Amma Almurad bəyin dediyi həmin silahın harada saxlanılmasının

Elçibəyin silahı haqda ilginç məlumatlar

Oqtay Qasimov: "Üstündə binokl olan ov tüfəngi idi"

dan, doğrusu, mənim xəbərim yoxdur. Bildiyim qədər o zaman kənddə Əbülfəz bəyə

hədiyyə olunmuş silah var idi. Amma indi həmin silahın yene kənddə və ya Bakıda olduğunu bilmirəm. Mənim gördüyüm uzun lüləli ov silahı idi. Lakin bilmirdim ki, həmin silah Əbülfəz bəyin öz adına idi, ya yox... Amma bildiyim qədər ona hədiyyə olunmuşdu və sənədi var idi. Bu, üstündə binokl olan ov tüfəngi idi. Doğrusu, onu bir dəfə ovda olanda mən götürdüm. Xoşbəxtlikdən heç nə də vurmadiq".

Oqtay Qasimov Əbülfəz

Elçibəyin digər əşyaları haqda da danışırıq: "Əbülfəz bəy prezidentlik dövründə ona verilən hədiyyələrin hamısını o zaman dövlət hesabına keçirmişdi. Yalnız bir dəfə yaxın silahdaşlarının birinin verdiyi saatı qəbul edib. Qızıl və yaxud digər əşyaları yox idi. O, hədiyyə qəbul etməyi də xoşlamırdı. Hədiyyəni də ən yaxın dostlarından qəbul edərdi. Həmin hədiyyələrin də xüsusi maddi dəyəri olmazdı".

□ Xalidə GƏRAY

Mənzil agentliyindən gözləntilər..

İpotekadan sərfəli evlər, hətta köçkünlər üçün mənzillər...

Dövlət başçısı İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin yaradılması və fəaliyyətinin təşkili haqda fərman imzalayıb. Bildirilir ki, bu, respublika vətəndaşlarının yaşayış sahələrinə olan ehtiyacını ödəmək, onların mənzil-məişət şəraitini yaxşılaşdırmaq, müasir memarlıq üslubunda ekoloji və enerji səmərəliliyi tələblərinə cavab verən çoxmənzillli binaların tikilməsini təmin etmək, habelə bununla bağlı şəhərsalma və tikinti sahələrində dövlət idarəetməsini təkmilləşdirmək üçündür. Ekspertlərin bu məsələdə fikirləri birmənalı deyil. Bəziləri bildirirlər ki, agentliyin yaradılması sosial mənzil fondunun formalaşdırılması istiqamətində atılmış addımdır. Bəziləri isə agentliyin yaradılmasının mənzil bazarındakı və vətəndaşların evlə bağlı problemlərini həll etməyəcəyi qənaətindədirlər.

Ekspert Rəşad Həsənov musavat.com-a bildirib ki, böyük ehtimalla, bu agentlik sadəcə mənzil bazarının iştirakçısı olacaq: "Bu, hansısa tənzimləyici, yaxud nəzarətəddici qurum deyil. Böyük ehtimalla, müəyyən qədər bazarın öyrənilməsi, bu məlumatların, informasiyaların toplanıb ölkə rəhbərliyinə çatdırılması, eyni zamanda son nəticədə dövlət tərəfindən həyata keçirilən sosialyönümlü inşaat layihələrinin həyata keçirilməsi burada əsas götürüləcək. Buraya həm də sosial mənzillərin tikintisi daxil olacaq böyük ehtimalla. Düşünürəm ki, növbəti dövrlərdə onların səlahiyyətlərinə qaçqın və məcburi köçkünlər üçün şəhərciklərin inşası və digər bu kimi istiqamətlər də daxil ediləcək. Burada əsas məsələ ondan ibarətdir ki, o qərarın verilməsi öz-özlüyündə sosial mənzil layihəsinin başlanğıcı hesab edilə bilər. Çünki uzun müddət bu məsələ ilə bağlı ictimai müzakirələr aparılırsa da, faktiki olaraq onun icrası ilə bağlı mexanizm yox idi. Eyni zamanda hansısa konkret addımlar da müşahidə olunmurdu. Amma

görünür, bu agentliyin yaranması bu məsələni də, prosesi daha da sürətləndirəcək. Sadəcə, qurum mövcud bazar şərtləri daxilində tenderlərin həyata keçirilməsi, sonradan təhvil alınmış mənzillərin əhaliyə paylanması, eyni zamanda bu mənzillərin müəyyən standartlara cavab verməsi kimi məsələlərə nəzarət ediləcək. Amma ümumiyyətlə götürəndə sosial mənzil layihəsinin özü daşınmaz əmlak bazarında canlanmaya gətirib çıxaracaq. Burada son dövrlərdə müşahidə etdiyimiz qeyri-müəyyən, iqtisadi əsasları olmayan qiymət balansı deyəcək. Təbii ki, buna iqtisadi böhran öz təsirini göstərməkdədir. Həmçinin burada dövlət vəsaitlərindən səmərəli istifadə edilməsi də şərtidir. İpoteka üçün ayrılmış vəsait çox hallarda bazarda müəyyən tələb formalaşdırmaqla qiymətlərin bahalaşmasına səbəb olur. Digər tərəfdən isə daşınmaz əmlak bazarında formalaşan süni qiymətlər fonunda daha az insanın mənzil tələbatının ödənilməsinə gətirib çıxarır. Məsələn, ipotekanın maksimum həcmi 50 min manatdır,

amma faktiki olaraq 50 min manata normal şərtlərə cavab verən mənzili tapmaq Bakı şəhərində çətindir. Ona görə əlavə vəsait sərf etməklə vətəndaşlar müəyyən mənzillər əldə edirlər, amma halbuki 50 min manat məbləğində pul inşaat sektoruna yatırılırsa, bu pula 80 kvadratlıq mənzil inşa etmək olar və iki nəfərin mənzil problemini həll etmək olar. Əlavə vəsait sərf etmədən, daha az aylıq ödəməklə, borc yükünü artırmadan vətəndaş evə sahib ola bilər. Bu baxımdan, düşünürəm ki, agentliyin yaradılması bu istiqamətdə də müəyyən müsbət nəticələrə gətirib çıxaracaq".

Ekspert Natiq Cəfəri isə qeyd edib ki, əslində bu qərarın verilməsinin məntiqini başa düşmək çətinidir: "Əgər söhbət tikinti aparmaqdan yox, hər hansı tenderlərin keçirilməsindən gedirdisə, dövlət və hökumət orqanlarında kifayət qədər səlahiyyət var

ki, o tenderləri elan edib, torpanata normal şərtlərə təqdim edib, tikintiyə icazə xərclərini azaldaraq ucuz evlərin tikilməsinə şirkətləri cəlb etsin. Əgər bunu ayrıca bir agentlik şəklində edəcəklərsə və bu agentliyin əlində kifayət qədər rıçaqlar olacaq ki, bəzi neqativ hallara yol açsın. Azərbaycan reallığı belədir ki, tenderlər şəffaf keçirilmir. Sabah agentliyin əlində kifayət qədər böyük səlahiyyətlər olsa, bu tenderlərdə iştirak edən şirkətlərin müəyyən üstünlüklər qazanmasında agentliyin rəhbərliyinin, yaxud özünün rolu yüksək olacaq. Bu da açıq demək mümkün deyil, korrupsiyaya yol açacaq. Doğrudur, belə bir qərarın verilməsi məntiqi və doğru qərardir. O mənada ki, sosial mənzillərin, ucuz mənzillərin tikilməsi doğru qərardir, bazarı canlandırmaq üçün kifayət qədər səlahiyyət var".

□ Rəya RƏFİYEVA

Bir neçə gündür ki, dünya bazarında neftin qiyməti artmaqdadır. Əksər ekspertlər bu artımın 17 aprel Doha görüşünə qədər davam edəcəyini bildirirlər. Bundan sonra isə qiymətlər görüşdən çıxacaq nəticələrə bağlı olacaq. Böyük ehtimalla, qiymətlər aşağı düşəcək. Aprelin 13-də Nyu-Yorkun NYMEX ömtəə birjasında keçirilən elektron ticarət əməliyyatlarının gedişində WTI neftinin qiyməti 1 barelə görə 0,32 dollar azalaraq 41,85 dollar təşkil edib. ICE London qitələrarası birjasında Brent markalı neftin 1 barelinin dəyəri 0,14 dollar azalaraq 44,55 dollar olub.

Bu arada isə Rusiya və Səudiyyə Ərəbistanı nümayəndələrinin neft hasilatının həcmninə dondurulmasına dair konsensusa nail olduğu açıqlanıb. Bunu "Interfaks"a diplomatik mənbə bildirib. "Bu gün Səudiyyə Ərəbistanı və Rusiya nümayəndələri arasın-

Qızını qumarda uduzan atalar var

Ombudsman Elmira Süleymanova sensasion açıqlamalar verdi

"Azərbaycanda boşanmaların sayı artmaqdadır". «Trend»-in məlumatına görə, bunu İnsan hüquqları üzrə Müvəkkil (Ombudsman) Elmira Süleymanova dünən Milli Məclisdə "Ailə institutunun formalaşmasında adət-ənənələrimiz" mövzusunda keçirilən dəyirmi masada çıxışı zamanı deyib.

Azərbaycanda 10 il əvvəl boşanma hadisələrinin cəmiyyət tərəfindən qeyri-adi qarşılandığını deyən E.Süleymanova bu gün boşanma hallarının artmasının əsas səbəblərini bir çox məsələlərlə əlaqələndirib. Onun sözlərinə görə, boşanmaların əsas səbəbləri erkən və məcburi nikahlar, valideynlərin məsuliyyətsizliyidir.

Erkən və məcburi nikahlara daha çox rayonlarda, xüsusilə kəndlərdə rast gəlindiyini deyən ombudsman bildirib ki, Azərbaycanda qeydiyyatla alınmayan nikahların sayı da çoxdur: "Bu da əsasən kəndlərdə və rayonlarda olur. İnsanların intellektual və psixoloji baxımdan uyğunsuzluğu da boşanmalara gətirib çıxaran əsas amillərdəndir. Kimisə zorla əvə verirlər və nəticədə uyğun dilə gələ bilməyərək ümumi fikrə gələ bilmirlər. Ailələrin dağılmasına digər səbəblərdən biri də narkomaniyadır. Eyni zamanda qumar oyunları da bu qəbildən olan problemlərdəndir. Bizə ərizələrlə müraciət edirlər ki, qumar oyununda qızını uduzan atalar olur. Cinsi zorakılıqlar və bu yolla yoluxan xəstəliklər də bu sıradadır".

E.Süleymanova hesab edir ki, bu gün ailə münasibətlərinin möhkəmlənməsi üçün ilk növbədə ailədə bir-birinə güzəştə getmək hissinin tərbiyə etmək lazımdır.

Ombudsman hesab edir ki, ailədə münaqişələrin aradan qaldırılması üçün maarifləndirmə işlərinin aparılması ictimai təşkilatların əsas vəzifələrindən biri olmalıdır.

Ombudsman təəssüflə qeyd edib ki, "Ailə-məişət zorakılıqlarının, boşanmaların kökündə dayanan ciddi problemlərdən biri də əxlaqsızlıqdır".

Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Hicran Hüseynova isə ombudsmanın bu fikirləri ilə razılaşmayıb:

"Elmira xanım, bu fikirlərinizlə insanların üreyinə qorxu salırsınız. Düzdür, bizdə əxlaqsızlıq yuvaları var. Bunlar dünyanın hər yerində mövcuddur. Amma onlar bizdə o qədər də çox deyil. Həm də müvafiq nazirliklərimiz, eləcə də komitəmiz bunlara qarşı çox ciddi mübarizə aparır".

Neft bahalaşır- birjalar həyəcanla 17 apreli gözləyir...

Doha görüşünə qədər qiymətlər bahalaşacaq, bəs sonra?

da baş tutan görüş zamanı tərəflər arasında neft hasilatının dondurulması məsələsinə dair konsensus əldə olunub", - deyə mənbə qeyd edib. Mənbənin sözlərinə görə, Səudiyyə Ərəbistanı ilk dəfə olaraq İrənin iştirakı olmadan neft hasilatının dondurulmasına razılıq verib. Bundan əvvəl Səudiyyə Ərəbistanı İrənin də neft hasilatının dondurulması sazişinə qoşulmaq istəmədiyini

əsas götürərək sövdələşməyə hazır olmadığını bildirirdi. Qeyd edək ki, İran, öz növbəsində, neft hasilatının həcmi əvvəlki səviyyəyə (sanksiyalar tətbiq olunandan əvvəl) çatdıranaqədər neft hasilatının dondurulması sazişinə qoşulmaq niyyətində olmadığını bildirib.

Beynəlxalq Valyuta Fondu isə (BVF) bu il və 2017-ci il üzrə neftin qiyməti ilə bağlı proqnozlarını aşağı salıb. BVF-nin yeni hesabatında bu il üzrə neftin orta qiymətinin 35 dollar/barel, 2017-ci ildə isə 41 dollar/barel olacağı bildirilir. Xatırladaq ki, fond bundan əvvəlki hesabatında 2017-ci il üzrə neftin orta qiymətinin 55 dollar/barel olacağını nəzərdə tutmuşdu.

Ekspertlər musavat.com-a neftin gözlənilən qiymətləri, həmçinin bahalaşmanın hansı həddə qədər davam edəcəyi barədə proqnozlarını açıqlayıblar. Ekspert Natiq Cəfərlinin sözlərinə görə, bu proses təqribən iki ay öncə başlayıb:

"Rusiya, Səudiyyə Ərəbistanı, Qatar və Venesuelanın iştirakı ilə ilkin görüş keçirildi və görüşdə gələn il razılıq bundan ibarət oldu ki, OPEK iştirakçıları və Rusiya hasilatı yanvar ayının 12-si səviyyəsində hasilatı dondursun, yəni artırməsın. Söhbət hasilatın azaldılmasından gəlmirdi, ancaq 12 yanvar səviyyəsində qalmasından, heç kimin daha artıq neft istehsal etməsindən gəldirdi. Burada çox maraqlı detal ondan ibarətdir ki, 12 yanvar tarixi həm Səudiyyədə, həm Rusiyada hasilatın pik nöqtəsində olduğu bir dövrdür. Rusiyada təqribən həmin gün 10,4, Səudiyyədə isə 10,3 milyon barel neft hasilatı olmuşdu. Bu, kifayət qədər yüksək bir həddir. Sadəcə, bu danışıqlara bir reaksiya verdi, ən azından bundan sonra hasilatın artmayacağı haqqında bir gözlənti yarandı. Amma İrənin neft naziri, energetika naziri də bəyan etdilər ki, İran sanksiyalardan sonra əvvəlki neft hasilatı dövrünə qayıtmırsa, hasilatı dondurmayacaq. Bu da təbii, 4,5-5 milyon barel həddində 1 milyon barel artıqdır. Bundan sonra İran gündəlik hasilatı ən azı 1 milyon barel artırımalıdır ki, sanksiyalardan öncəki səviyyəyə çatsın".

Onun sözlərinə görə, son olaraq Səudiyyə Ərəbistanının neft naziri maraqlı bir bə-

yanat verib: "O bildirib ki, hasilatın dondurulması söhbətləri gedir, amma azalması söhbətini unudun. Heç bir ölkə öz bazarlarını itirmək istəmir. Ona görə çox maraqlı bir situasiya yaranır. İrənin bu sazişə qoşulması, açığı, gözlənilir. Baş versə də, o, heç bir öhdəlik götürmədən bu görüşdə iştirak edə bilər. Sadəcə, 17 apreldəki Doha görüşündən bazar gözləntilərini tam doğrultmasa, düşünürəm ki, uzun müddət bazarda sözlü müdaxilələrlə qiyməti yüksəltməyə müvafiq olmayacaq. Yəni 17 apreldən sonra bazarda ciddi azalma gözlənilir. Çünki bazar oyunçuları ən azından hasilatın müəyyən dərəcədə azalmasını, tələb-təklif balansının yaranmasını gözləyirlər. Amma belə bir razılaşmanın olması ehtimalı çox aşağıdır. Sadəcə, Doha görüşü həm də maraqlı günə salınıb, bazar günüdür, dünya birjalara işləmir. Ən azından, görüşü təşkil edən ölkələr düşünür ki, ayın 17-də normal qərar çıxmasa, bazar reaksiya verməyəcək. Heç olmasa, 24 saatdan sonra reaksiya gələcək. O da daha sərt reaksiya olmağa bilər. Həm də görüşün bazar gününə salınması buna hesablanıb. Düşündüyüm budur ki, uzun zaman neftin qiymətlərinin indiki səviyyələrdə, 35-45 dollar arasında qalması ehtimalı çox yüksəkdir. Çünki neftin qiyməti nə qədər yüksələcəksə, Amerikanın istehsalı artıra biləcəyi gözləniləndir. İstehsal

artdıqda da qiymətlər yenidən düşə bilər. Ona görə ən komfortlu qiymət, bütün ölkələri qane edə biləcək qiymət təqribən 35-45 dollar arası qiymətlərdir. Düşünürəm ki, uzun zaman bunu görəcəyik".

Ekspert Rəşad Həsənov isə qeyd edib ki, ümumiyyətlə götürüldükdə, yay mövsümü tənzimlə bağlı neftin qiymətlərinin bahalaşması dövrü hesab edilir: "Bununla bağlı əvvəlcədən də məlumat vermişdik. Burada müəyyən qədər 10-15 faiz bahalaşmadan söhbət gedir. Bu prosesi müşahidə edirik. Bahalaşmaya təkan verən neft istehsalı edən bir neçə ölkənin hasilatı 12 yanvar səviyyəsində dondurulması ilə bağlı bir razılığa gəlinməsi oldu. Neft gözlənilməyindən daha sürətlə bahalaşaraq son ay ərzində bir barel üçün 40 dollar ətrafında qərarlaşdı. Lakin bu bahalaşmanın sürət tempini aşağı salan əsas amil ondan ibarətdir ki, bu razılaşma İrənin iştirakı olmadan baş tutmayacaq. Yəni İrənin iştirak etməməsi razılaşmanın baş tutması ehtimalını aşağı saldı. Mart ayı üçün gözlənilən toplanmanın təxirə salınması investitorlarda şübhələri daha da artırdı. Eyni zamanda İrənin energetika nazirinin açıqlaması bu məsələdə tətikləyici oldu ki, İran sazişə öz hasilatını əvvəlki səviyyəyə çatdırdıqdan sonra qoşula biləcəyini söylədi. Bütün bunların fonunda neftin sürətlə bahalaşması dayandı. Hazırda bir neçə gündür ki, neftin qiymətində baha-

laşma müşahidə olunmaqdadır. Bahalaşmanın həftənin sonuna qədər davam edəcəyi bildirilir. Çünki burada birinci təsiredici qüvvə ondan ibarətdir ki, aprelin 17-də Doha görüşünün baş tutacağı məlumdur. Artıq bir neçə dövlət açıqlayıb ki, görüşdə iştirak edəcək. İran iştirak etmədən belə hasilatın dondurulması istiqamətində qərar qəbul etmək olar. Bu kimi xəbərlər bir neçə gündür ki, neftin sürətlə bahalaşmasına gətirib çıxarıb. Təxminən 47-48 dollara qədər bahalaşma ehtimalı var. Bu, görüşə qədər belə olacaq. Görüşdən çıxan nəticələrdən asılı olaraq sonradan neftin qiymətində müəyyən korreksiyalar baş verəcək. Doha görüşündə eğer razılıq əldə olunmazsa, bu zaman ucuzlaşma müşahidə olunacaq. Razılıq əldə olunsaydı, düşüncümürəm ki, ciddi bahalaşma olacaq. Qısamüddətli dövrdə ola bilər, hətta qiymət 50 dollar səviyyəsini keçə bilər. Sonrakı dövrdə yenidən qiymətlərin enməsi və 45 dollar ətrafında bir qiymətin müəyyənləşməsi gözlənilir. Proses də bu ehtimalla avqust ayına qədər davam edəcək. Əgər avqustdan sonra yenidən tələbatın aşağı düşməsi, eyni zamanda İrənin zaman çərçivəsində öz hasilatını artırməsını davam etdirməsi nəticəsində təklif tələbi yenə də daha çox üstələyəcək. Bu da qiymətlərin yenidən aşağı istiqamətdə ucuzlaşmasına təsir edə bilər".

□ Rəy RƏFİYEVA

Türkiyəyə sərnəşin daşıyan azərbaycanlı sürücü qətlə yetirildi

Naxçıvan Muxtar Respublikasından Türkiyənin İğdır vilayətinə sərnəşin daşıyan azərbaycanlı sürücü Asif İmanov qətlə yetirilib. Virtualaz.org Türkiyə mətbuatına istinadən xəbər verir ki, sonuncu dəfə İğdır gedib orada martın 30-dan yoxa çıxan sürücünü Ziyafət Əliyev adlı şəxsin öldürüb su kanalına atdığı ortaya çıxıb.

Olayla bağlı Naxçıvanda davam edən istintaq zamanı saxlanılan Ziyafət Əliyev bildirib ki, cəsədi Bayraqtutan kəndindəki kanala atıb. Z.Əliyevin polisə verdiyi ifadədən sonra jandarm adıçəkən kənddəki kanal boyunca və yaxınlıqda Türkiyə-Ermənistan sərhədindəki Araz çayında cəsədin axtarışına başlayıb.

Axtarış zamanı mərhumun paltarı və mobil telefonu tapılsa da, cəsədin Araz çayında dalğınların köməyi ilə axtarıldığı bildirilir.

Azərbaycan əsilli, 28 yaşlı Ziyafət Əliyev Naxçıvanda polisə verdiyi ifadədə bildirib ki, Asif İmanov pul

qarşılığında 30 mart günü onu İğdirdən Bayraqtutan kəndinə aparıb.

Burada sürücünü bıçaqlayaraq öldürən Z.Əliyev onu kanala atmazdan əvvəl üstündəki pulları götürüb və elə onun avtomobil ilə hadisə yerindən uzaqlaşdı. Manisanın Akhisar qəsəbəsinə gedən Z.Əliyev orada iki gün dostunun evində qalıb.

Daha sonra mərhumun avtomobilini yolun kənarında qoyub və İstanbula gəlib. Oradan isə təyyarə ilə Naxçıvana uçub. Daha sonra Asif İmanovla bağlı başlayan istintaq zamanı saxlanılıb.

Kişilər!!! Axırmıçı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtıdan tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə dəyişikliyin amali gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün dəyişikliyi birdən öyilməsi (Peyroni xəstəliyi)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağrılaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Hamilə qadını döyüb uşağını öldürdülər

Bakı sakini qohumu tərəfindən döyülməsi ilə bağlı polisə müraciət edib. Lent.az-ın məlumatına görə, Xətai rayon Tağızadə küçəsində yaşayan 1994-cü il təvəllüdü Gülnar Salamova (ad və soyadlar şərtidir) dünən axşam saatlarında yaşadığı evdə qayını, 1988-ci il təvəllüdü Elton Salamov tərəfindən döyüldüyünü bildirib. 22 yaşlı qadın qeyd edib ki, döyülmə nəticəsində bətnindəki 7 həftəlik cinsiyyətli məlum olmayan döl ölüb. Müraciət əsasında araşdırma aparılır.

Dələduzluqda təqsirləndirilən qadınların məhkəməsi başlayıb

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində dələduzluqda təqsirləndirilən Könül Orucova, Asyaxanın Hüseynova və Sevinc Əliyevanın cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi başlayıb. APA-nın məlumatına görə, hazırlıq iclasında təqsirləndirilən şəxslərin anket məlumatları dəqiqləşdirilib. Məhkəmənin baxış iclası aprelin 15-nə təyin edilib.

Hər üç şəxs Cinayət Məcəlləsinin 178-ci (dələduzluq) maddəsinə əsasən ittiham olunur.

Paytaxtda 3 nəfərə xəsarət yetirən şəxs tutuldu

Bakıda 3 nəfərə xəsarət yetirən şəxs tutulub. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, Nərimanov Rayon Polis İdarəsinin 16-cı Polis Bölməsi əməkdaşlarının həyata keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində aprelin 9-da Bakı şəhər sakini Sərrab Bağirova yumruqla, Ehtiram Əmirova və İbrahim Bağırılıya isə bıçaqla xəsarət yetirmiş paytaxt sakini Eldar Həsənov saxlanılıb.

Bu gün Bakıda və Abşeron yarımadasında yağış yağacaq

Aprelin 14-də Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın dəyişən buludlu olacağı, aralıq tutulacağı gözlənilir. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən "Report"a verilən məlumata görə, gecə və səhər paytaxt və yarımada bəzi yerlərində yağış yağacağı ehtimalı var. Şimal küləyi əsəcək.

Havanın temperaturu Abşeron yarımadasında gecə 7-10, gündüz 15-20, Bakıda gecə 7-9, gündüz 17-19 dərəcə isti olacaq. Sabah Azərbaycan rayonlarında aralıq yağış yağacağı gözlənilir. Şərqi küləyi əsəcək.

Havanın temperaturu gecə 7-12, gündüz 15-20, dağlarda gecə 0-5, gündüz 9-14 dərəcə isti olacaq.

Kredit borcuna görə qadın qadını bıçaqladı

Şəmkirdə kredit borcu üstündə dava düşüb. Musavat.com Kəpəz TV-yə istinadən xəbər verir ki, dünən səhər saatlarında Şəmkirin Dəllər qəsəbəsində bıçaqlanma hadisəsi baş verib. Qəsəbə sakini, 35 yaşlı Ülviyyə Nəsimova hələlik şəxsiyyəti məlum olmayan qadın tərəfindən bıçaqlanıb. Bədənin müxtəlif nahiyələrindən yaralanan qadın dərhal Şəmkir rayon Mərkəzi Xəstəxanasına yerləşdirilib.

Xəstəxanadan verilən məlumata görə, onun vəziyyəti orta-ağır kimi qiymətləndirilir.

Yerli hüquq-mühafizə orqanlarının verdiyi məlumata görə, Ülviyyə Nəsimovanın tanışı onu kredit borcu üstündə yaranan mübahisə zəminində bıçaqlayıb. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Bakıda ananı döyüb, oğlunu bıçaqlayan şəxs saxlanıldı

Bakıda ananı döyüb, oğlunu bıçaqlayan şəxs tutulub. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, Suraxanı Rayon Polis İdarəsinin 30-cu Polis Bölməsi əməkdaşlarının həyata keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində aprelin 3-də Bakı şəhər sakini Rəfiqə Həsənovanı döyüb və oğlu Vitalikə bıçaqla xəsarət yetirməklə sağlamlığına ağır zərər vurmuş qohumu Rövşən Əhədov tutulub.

Yenilik! Rusiyada təhsil almış və Moskvada müdafiə etmiş

tibb elmləri namizədi, təcrübəli həkim

Darya İvanovna

varikoz və postvarikoz trofik yaraları, habelə diabetik yaraları özəl metodika ilə, cərrahi müdaxiləsiz müalicə edir.

Tel (051) 634-40-01.

Elan

Amerika və Kanadada təhsil və səyahət üçün bizə müraciət edə bilərsiniz.

e-mail: travelaz2016@gmail.com

whatsapp: +1 845 300 7030

Tel: +99451 635 2408

Montində, Nərimanov Məhkəməsinin həyətində 2 maşınlaq daş qaraj satılır.

Obyekt kimi də istifadə etmək olar. Pulftla idarə olunan jalüz qapıları var. Tavanı lambrin, döşəməsi tametdir. Ayrılıqda da istifadəyə yararlıdır. Sahibindən satılır, qiyməti bazar qiymətindən ucuz. Sənədi var.

Əlaqə nömrəsi (050) 264 49 99

TƏBRİK

Bu gün iki ailənin ilk sevinc payı dəcəl Yusifbalanın 3 yaşı tamam olur. Yusifi nəvələri Fərqanə və Mənsurə, babası Sənan, anası Arzu, atası Rauf, əmiləri, bütün doğmaları təbrik edir. Ona gözəl həyat, vətənə, valideynlərinə layiq övlad olmağı arzulayırlar.

Qadın 35 min manat borca görə killer tutub

Binəqədidəki silahlı insidentin səbəbi bəlli oldu

Bakıda baş verən silahlı insidentlə bağlı iki nəfər tutulub. "Report"-un xəbərinə görə, bunlar Günel Süleymanova və Ramil Hüseynlidir. Zərərcəkən - Bərdə rayon sakini Hüseyn Qasımov hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşlarına bildirib ki, G.Süleymanovanın ona 35 min manat borcu olub, məhz bu səbəbdən də R.Hüseynliyə onu öldürməyi sifariş verib.

Xatırladaq ki, aprelin 11-də Binəqədi rayonunun Cavadxan küçəsində 2 nəfər həmin ərazidə kirayədə yaşayan Bərdə rayon sakini Hüseyn Qasımovun işiqamətində avtomat silahdan bir neçə dəfə atəş açıb. Nəticədə daban nahiyəsindən güllə yarası almış H.Qasımovla xəstəxanada ilk tibbi yardım göstərildikdən sonra buraxılıb.

Binəqədi Rayon Polis İdarəsinin (RPI) 7-ci polis bölməsi əməkdaşları tərəfindən hadisə yerindən 10 ədəd 7,62 çaplı gilliz götürülüb.

Faktla əlaqədar cinayət işi başlanıb, istintaq aparılır.

Günel Süleymanova istintaqa ifadəsində bildirib ki, sabiq məmur onu zorlayıb: "Məqsədim onu qorxutmaq idi. Mən deməmişdim ki, avtomatdan istifadə edilsin. Dedim ki, qorxudun".

Daha sonra Günel Sahib adlı tanışına hadisə ilə bağlı məlumat verərək, ondan kömək istəyib: "Dedim ki, qisas almaq istəyirəm. O da cavab verdi ki, bir dostum var, ona deyərəm".

Adam oğurluğuna görə 12 il həbsdə yatan 33 yaşlı Ramil Hüseynli hadisə zamanı istifadə etdiyi "AKM" markalı silahı vaxtilə Qazaxıstandan 28 min rubla aldığını deyir. O, bu hadisəni törətmək üçün Günel Süleymanovadan 40 min manat alacağını.

Ramilin Rəsulzadə qəsəbəsində kirayədə yaşadığı evdən 1 ədəd "AKM" markalı silah, 22 ədəd patron və 1 ədəd patron daşığı aşkar edilərək götürülüb.

Faktla bağlı hər iki şəxs barəsində Binəqədi Rayon Polis İdarəsində cinayət işi başlanıb. Hazırda cinayət işinin istintaqı Bakı Şəhər Prokurorluğunda davam etdirilir.

"Nar-CityNet" yeni kampaniyaya start verdi

"Nar-CityNet" öz müştəriləri üçün daha bir maraqlı təkliflə çıxış etdi. Yeni kampaniyaya çərçivəsində "Nar-CityNet" FTB (Fiber to the Building - bina üçün fiber optik) xidmətinə keçmiş və 2 ay öncədən aylıq ödəniş etmiş bütün mövcud ADSL abunəçiləri fiber optik yayım avadanlığını pulsuz əldə etmək imkanı qazanırlar.

"Hazırda "Nar-CityNet" Bakı şəhəri və Qaradağ rayonunun Sahil qəsəbəsi ərazisində FTB, ADSL (Assymetric Digital Subscriber Line - Assimetrik Rəqəmsal Abunəçi Xətti) texnologiyaları əsasında yüksək sürətli sabit internet, Naxçıvan şəhərində DVB-T2 texnologiyası (Digital Video Broadcasting - 2-ci nəsil rəqəmsal TV yayımı) əsasında təqdim olunan rəqəmsal TV xidməti və IPTV xidmətlərini təklif edir.

Xatırladaq ki, çoxfunksiyalı rabitə strategiyası çərçivəsində "Nar" mobil operatoru ölkənin ən iri sabit internet provayderlərindən biri olan "CityNet"-i satın aldı. "Nar-CityNet" layihəsi "Nar"-ın çoxfunksiyalı rabitə strategiyası, ev və biznes üçün yüksək sürətli və keyfiyyətli sabit internet xidmətlərinin rəqəbatətdə davamlı qiymətlərlə təqdim edilməsini nəzərdə tutan uzunmüddətli proqramdır.

Bu gün "Nar" genişləndirilmiş, yenilənmiş və rəqəbatətdə davamlı mobil şəbəkəsi sayəsində bütün ölkə boyunca 4G və 3G texnologiyalarına əsaslanan yüksək sürətli mobil internet xidməti göstərir. Mobil operatorun strateji hədəfi etibarlı və yüksək sürətli internet imkanını tək cəmiyyətə mobil telefonlara deyil, eləcə də evlərə və iş yerlərinə çatdırmaqdır. Artıq mobil və sabit şəbəkələrin təkmilləşdirilməsi üçün ciddi sərmayə yatırılıb və gələcəkdə uzunmüddətli "Multiplay" strategiyası çərçivəsində bu sahəyə daha böyük məbləğdə investisiya ayrılması planlaşdırılır.

"Nar-CityNet" haqqında daha ətraflı məlumatı nar.az saytımdan öyrənmə bilərsiniz.

Demək olar ki, hər gün günümüze intihar xəbərləri ilə başlayırıq. Son günlərin statistikasına diqqət etsək, insanı dəhşətə gətirən rəqəmlərin olduğunu görürük. Belə ki, aprelin ilk 12 günündə 9 nəfər intihar edib, 1 nəfər isə intihara cəhd edib. Aprelin 11-də təkcə bir gündə 5 nəfər öz həyatına son qoyub.

Ayin 12-də isə Bakının Yasamal rayonu Şərifzadə küçəsində 1997-ci il təvəllüdü Ağayeva Jalə adlı qız özünü binanın 9-cu mərtəbəsindən ataraq intihar edib. Daha bir intihar hadisəsi aprelin 13-də Pirallahı rayonunda baş verib. 1953-cü il təvəllüdü Kazıbenko Olqa Nikolayevna yaşadığı binanın 5-ci mərtəbəsindən özünü atıb. Həmin günün ikinci intihar xəbəri isə Sabirabad rayonundandır. Rayonun Qalağayın kənd sakini, 17 yaşlı Hacixanım Mehdizadə özünü damdan asaraq intihar edib. Bu, yazını yazdığımız günün birinci yarisinə qədər aldığımız artıq ikinci intihar xəbəri idi.

Qeyd edək ki, sadaladığımız intihar hadisələri qeydə alınan və mətbuata məlum olanlardır. Kim bilir gün ərzində qeydə alınmayan, mətbuata bilinməyən daha nə qədər intihar

Artan intiharların səbəbi: sosial ədalətsizlik, yoxsa?

Dəyanət Rzayev: "Gənclərin intihar etməsində valideynlərin də müəyyən günahı var"

hadisələri baş verir. Son günlər intihar edənlər arasında qadınlar xüsusən üstünlük təşkil edir. Maraqlıdır, son vaxtlar ar-

tan intihar statistikasının cəbhə bölgəsində atəşkəsin pozulması ilə bir əlaqəsi ola bilərmi?

Müharibə şəraiti insanların psixikasında müəyyən zəiflik yarada bilərmi?

Psixoloq Dəyanət Rzayev bildirdi ki, son vaxtlar artan intiharların atəşkəsin pozulması ilə heç bir əlaqəsi yoxdur: "Çünki dünya statistikasına göstərib ki, müharibə gedən, böhran olan ölkələrdə intiharların sayı kəskin azalır. Diqqət etsəniz görərdiniz ki, atəşkəs pozulan və ordumuzun irəli getdiyi ərəfədə intiharların sayı kəskin azalmışdı. Təbii ki, hazırda baş verən intiharların birdən-birə artması normal deyil.

Azərbaycanda intiharlar fərqlidir. Məsələn, dünyada qəbul olunub ki, 40 yaşdan yuxarı yaşlı insanlar, tənhalıqdan, xəstəlikdən əziyyət çəkən insanlar intihar edir. İntihar edən insanlar əsasən psixikası sağlam olan adamlar olur. Bizdə isə durum bir az fərqlidir. Azərbaycanda qadınlar da intihar edir. Halbuki dünyada kişilər daha çox intihar edir, nəinki qadınlar. Dünya statistikasına görə gənclər, cavanlar nadir hallarda intihar edir. Çünki onların gələcəyi var. Bizdə isə əksinədir. Bu isə daha çox sosial münasibətlərlə, insanların bir-birinə qarşı aqressiv olması ilə, bir-birilərini başa düşməməsi

ilə bağlıdır. Azərbaycanda valideynin sözümdən çıxmaq, valideynin dediyi ilə oturub durmaq ənənələri vardı. İndi dünyada inkişaf gedir, çoxlu informasiyalar alırlar. Gənclər daha köhnə formada, köhnə fikirlərlə yaşamaq istəməzlər".

Psixoloq son zamanlar baş verən devalvasiyaların da insanlara çox mənfi təsir göstərdiyini deyir: "Təsəvvür edin ki, kiminsə 5 min kredit borcu var. Onun 1000 manatını aparıb qaytarırsa, borcu 4 min qalır. Amma səhər devalvasiya baş verir və məlum olur ki, onun 5 min borcu olduğu kimi qalır. Təsəvvür edin ki, adam

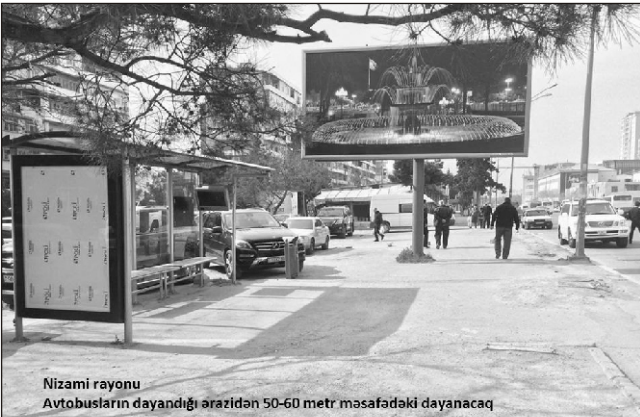
aparıb 5 min pulu verir, səhəri deyirlər ki, sənin borcun azalmayıb. Bu, insan psixikasına təbii ki, çox pis təsir edir. Bu gün cəmiyyətimizdə sosial ədalətsizlik çoxdur. Sosial münasibətlər çox pisdür. İnsanlar artıq bütün bu gərginliklərə dayanma müqaviməti göstərə bilmir".

Uşaqların, gənclərin intihar etməsində valideynlərin də müəyyən qədər günahı olduğunu deyən psixoloq böyüklərdən çox şeyin asılı olduğunu bildirdi: "Bu gün Azərbaycan valideynləri öz övladlarına uşaq kimi baxır, ciddi qəbul etmirlər. Nə onların problemlərini, nə də hisslərini ciddi qəbul edirlər. Əvvəllər internet yox idi. İndi informasiya çoxdur və uşaqlar böyükələrdən də çox bilir. Təəssüf ki, böyükələr uşaqlarla he-sablaşmır. Bu da müəyyən problem yaradır. Bəzən görürük ki, uşağın 30 yaşı var, valideyn hələ də onun dalınca sürünür. Ya da uşağı hələ böyüməyə belə, onu böyümüş kimi qəbul edir. Məsələn, 17-20 yaşlı qızını ərə getməyə məcbur edir. Bunun da səbəbi valideyndə qorxu olmasıdır. Bu qorxu da "Birdən qızım ərə getməz, camaat nə deyər" düşüncəsindən irəli gəlir. Bu "camaat nə deyər" yanaşması xalqı yığıb".

□ Günel MANAFLI

Dayanacaqlarda itən milyonlar

Əgər yoldan avtobus keçmirsə, bu dayanacaqlar nəyə lazımdır?

Nizami rayonu
Avtobusların dayandığı ərazidən 50-60 metr məsafədəki dayanacaq

Qara Qarayev prospekti 42
Bu avtomobil yolundan sərnişin avtobusu keçmir

"Neftçilər" metrostansiyasının çıxışı

Ölkəmizdə, xüsusilə də paytaxt Bakıda sərnişin avtobuslarının dayanacaqlardan kənar saxlanması ilə bağlı çox ciddi problemlər var. Bu problem həm sərnişinlərdən, həm də sürücülərdən qaynaqlanır. Sərnişinlər sürücüləri

avtobusları dayanacaqdan kənar saxlamağa məcbur etdiyi kimi, sürücülər də dayanacaqdan kənar sərnişin götürmək üçün avtobusları saxlayırlar.

Avtobusların hərəkətinə ciddi nəzarətsizliyin olduğunu hər gün paytaxt küçələrində müşahidə etmək olur. Sürücülərin bu cür özbaşınalığından ən çox zərərçəkənlər isə şəxsi avtomobili olan insanlar və piyadalar olur. Bu cür özbaşınalılar dəfələrlə insan itkisinə, avtomobil qəzalarına səbəb olub.

Sərnişin avtobuslarının dayanacaqlardan kənar saxlanması əsas səbəbi təbii ki, nəzarətsizlikdir. Paytaxtın mərkəzi küçələrində avtobusların yalnız dayanacaqlarda saxlanması yəqin ki, əksəriyyətimiz şahidlik etmişik. Bu, şəhərin mərkəzi küçələrində olan ciddi nəzarətdən irəli gəlir. Lakin təəssüflər olsun ki, mərkəzdən kənar olan ərazilərdə bu nəzarət və diqqət görmək mümkün deyil.

Musavat.com xəbər verir ki, sürücülərin harda gəldi avtobusları saxlaması ayrı bir dərd olduğu kimi, bəzən də dayanacaqların çox əlverişsiz, daha doğrusu, lazımsız yerlərdə quraşdırılması dərdi də var. Bakıda ratlaşdığımız bu dayanacaq

ların nə məqsədlə quraşdırıldığını və nəyə xidmət etdiyi anlamaq mümkündür. On min manatlarla dəyəri olan, hətta elektron informasiya terminallarının belə quraşdırıldığı bu dayanacaqların məmurlar tərəfindən niyə və nə üçün paytaxt küçələrinə düzüldüyünü anlamaq çətindir. Əməkdaşımız bu cür dayanacaqların bəzilərini lentə alıb.

Məsələn, "Koroğlu" metro stansiyasının yaxınlığındakı dayanacaqdan demək olar ki, bu günədək istifadə olunmayıb. Çünki yeni quraşdırılan dayanacaq hazırda avtobusların dayandığı ərazidən 40-50 metr məsafədədir. Bu dayanacağın qarşısından indi şəxsi avtomobillər dayanacaq kimi istifadə edir.

Daha bir "tənha" dayanacaq Nizami rayonu, Qara Qarayev prospekti 33-ün qarşısında. Dayanacağın quraşdırıldığı avtomobil yolundan, ümumiyyətlə, avtobus keçmir. Bu dayanacaqdan bir qədər kənar yoldan digər tərəfində olan daha bir dayanacaq var. Q. Qarayev

42-dəki həmin avtobus dayanacağının qarşısından da heç bir marşrut xətti hərəkət etmir.

Paytaxt küçələrində adı olsun deyə quraşdırılan dayanacaqların sayı-hesabı yoxdur.

Xətai rayonu ərazisində Məhəmməd Hadi küçəsi 110-120-də quraşdırılan dayanacaq da sərnişinlərə xidmət etmir. Ağaclar arasında gizlədilmiş bu dayanacağın bir tərəfi də ərazidə aparılan tikinti işləri za-

manı bağlanıb.

Bu cür dayanacaqlarda ara-sıra insanların dayanıb söhbət etdiyini görmək mümkündür. Yay aylarında kölgəlik, yağışlı havada isə sadəcə çətir rolunu oynayan belə dayanacaqlardan biri də "Vosmoy" bazarı- nın yaxınlığındadır. Qarşısında daim avtomobil sıxlığının olduğu bu bazarın yaxınlığında göz- den uzaq, ağaclar arasında gizlə- nən bir dayanacaq var...

Bu cür dayanacaqları say- maqla bitmir. Əsasən də Nizami, Xətai, Sabunçu, Suraxanı rayonlarında rast gəlinən bu dayanacaqlar daha çox gecələr "bomj"ların sığınacağına çevri- lib...

□ İ.MURADOV
□ Fotolar müəllifindir

Məhsul satmaq istəyənlərin işi asanlaşacaq

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi "Ərzaq məhsullarının tədarükü və təchizatı" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin fəaliyyətinə yardım göstərilməsi üçün tabeliyindəki idarə və təşkilatlara tapşırıq verir.

Bu barədə virtualaz.org saytına nazirlikdən məlumat veriblər.

Xəbərdə deyilir ki, yeni qurum yerlərdə əhalinin öz məhsullarını satması üçün böyük imkan yaradacaq.

"Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyində olacaq qurum dövlət müəssisə və təşkilatların ərzaq məhsulları ilə mərkəzləşdirilmiş qaydada təmin olunmasını təşkil edəcək. Ərzaq məhsulunu satmaq istəyində olan istehsalçılara elektron qaydada qeydiyyat düşərək, məhsullarını dövlət tedarükcüsünə satmağa şərait yaradacaq", - deyir xəbərdə qeyd olunur.

Yeni qurum sahibkarların bazara çıxışına xidmət edəcək. Nazirlikdən əlavə ediblər ki, nazirliyin digər təşkilatlarına da fermer təsərrüfatlarının inkişafı üçün tədbirlər görülməsi tapşırıb.

"Koroğlu" metrostansiyasının çıxışı
Bu dayanacaqda heç bir avtobus saxlanmır

MUSAVAT

Son səhifə

N 79 (6400) 14 aprel 2016

Kişilərdə keçəliyin dərmanı tapılıb

ABŞ Pensilvaniya Universitetinin bir qrup alimi kişilərdə saçtökülmə və keçəlləşmənin səbəbinin müəyyən edilməsində ciddi nailiyyət əldə olunub. Universitet laboratoriyalarında aparılmış tədqiqat nəticəsində saçtökülmənin qarşısını almaq və hətta saçların bərpa edilməsi yolları araşdırılıb. Keçəlləşməyə məruz qalan kişilər və laboratoriya siçanları üzərində aparılmış tədqiqatlar nəticəsində ABŞ alimləri saçtökülməyə səbəb olan proteini aşkar ediblər. Elmi araşdırmanın nəticələri keçəlliyi müalicə edən krem yaradılmasına gətirə bilər. Alimlər aşkar ediblər ki, "prostaglandin D synthase" adlı protein baş dərisinin keçəlləşən sahələrinə aid zonalarda saç follikullarının hüceyrələrində toplaşır, lakin tüklü sahələrdə toplaşmır.

Həmin proteinin səviyyəsi yüksək olan laborator siçanları tamamilə keçəl olub, saç transpantasiyası əməliyyatından keçmiş kişilərdə isə saç böyüməsi dayanıb. Tədqiqatçılara rəhbərlik edən Pensilvaniya Universitetinin dermatologiya fakültəsindən professor George Cotsarelis deyir ki, prostaglandin proteininin saçın tökülməsinə səbəb olduğu faktı sübut edilib.

Növbəti addım isə bu proteinə təsir edən maddələri aşkar etmək və proteinin bloklanması keçəliyin qarşısını ala bilməsi və hətta itirilmiş saç örtüyünün bərpa edilməsinin mümkünlüyünün yoxlanmasından ibarət olacaq.

Selfidə yaxşı görünmək üçün 17 min dollar xərclədi

Böyük Britaniyanın Riçmond şəhərində yaşayan qadın sənə selfi fotolarda yaxşı görünsün deyərək plastik əməliyyatlara 17 min dollar pul xərcləyib. 28 yaşlı Şelli Skins burun və buxaq əməliyyatı keçirib. Bundan başqa, qız görmə qabiliyyətini yaxşılaşdırmaq üçün də əməliyyatdan keçib. O, selfi fotolarında eynəklə görünmək istəməyib. "Nəhayət, mən öz selfilərimdən razı qalacam və özümü öz bədənimdə komfortda hiss edəcəm". Bunu da Riçmond sakini deyib.

16 yaşında Skins müxtəlif rakurslardan öz fotolarını

çəkməyə başlayıb. Britaniyalını üzündəki bezi cizgilər onun əksər fotoları uğursuzdur.

Bu yoqa kursunda pivə içmək olar

Kanadanın Kalqari şəhər sakini Lindsay İstace "Əsəb yoqası" adlı kurslar açıb. Kurs zamanı söyüş söymək, ardınca isə pivə içməyə icazə var. Xəbərə görə, kursun reklam elanlarında belə yazılıb: "Güc, enerji qazanmaq, eyni zamanda özünü sakit hiss etmək istəyirsiniz? O zaman sən doğru yerə gəlmişsən".

Məşğələlər bir saat olmaqla, həftədə iki dəfə keçirilir. Üstəgəl, kursu ağır musiqi sədaları altında keçirməkdənsə, ağır söyüşlərin müşayiəti ilə keçirmək xətti tutulub. Qadın şəxsi münasibətlərində ciddi uçurum yarananda belə bir ideya ağılına gəlib: "Mən yoqaya getmək qərarı verəndə bir neçə kursu sınaqdan çıxardım, amma heç birinə yazılmadım. Hər yerdə həddən artıq emosiyasız və ciddi münasibət var idi. Mən bunu sevmirəm".

"Əsəb yoqası"nın müəllifinə görə, bu kursa gələnlər təkcə təcrübə qazanmırlar, eyni zamanda əsəbi gərginliklərini də aradan qaldırırlar. Ənənəvi məşqlərlə yanaşı, onlayn kurslar da keçirir. İnternetdə səhifə açan və ilk müştərilərini yığan qadın bununla da layihəsini həyata keçirmək üçün start məbləği qazanıb.

72 yaşlı qadın 9 gün səhrada itkin düşüb

72 yaşlı amerikalı qadın Arizona ştatındakı səhrada itkin düşüb. 9 gün boyunca ancaq su içib, bitkilərlə qidalanan qadın sağ qalmaq bacarıb. "ABC News"-un xəbərinə görə, ştatın ictimai təhlükəsizlik departamentində bildiriblər ki, uzaq yollardan birində Enn Rocers adlı qadının maşınının benzini qurtarıb. Bundan başqa, qadının telefon siqnalları itib, zəng etmək və zəng qəbul etmək imkanları sıfırlanıb. Aprelin 3-də polis qadının maşınını aşkarlasalar da, təqaüdü qadın onun içində olmayıb. Bir neçə gün sonra qadının taxtalarla yazmış olduğu yazı aşkar edilib və bununla da polis onlara aid bir iz taparaq axtarışları davam etdiriblər. 9 aprelə isə xilasedicilər qadının gizləndiyi sığınacağa bənzər tikilidə onun özünü tapıblar. Qadını xəstəxanaya aparıblar. Amma onun sağlıq durumu həkimlərdə narahatçılıq yaratmışdır.

QOÇ - İxtiyarınızda olan bu təqvim qarşınızda böyük öhdəliklər qoyacaq. Yaxın həftə üçün görcəyiniz işləri konkretləşdirin. Çalışın ki, çıxardığınız qərarlar ədalət prinsiplərinə söykənsin.

Qoroskop (14 aprel) **Səbuhi Rəhimli**

BUĞA - Günün ümumi mənzərəsi qənaətbəxş olsa da, bəzi vacib məsələlərdə həlledici qərarı özünü çıxarmalısınız. Xüsusən də günün ikinci yarısında uzaqgörənliyə ehtiyacınız olacaq.

ƏKİZLƏR - Bəxtinizə inana bilərsiniz. Belə ki, çoxsaylı məqamlarda olduğu kimi bu gün də hansısa probleminiz gözləmədiyiniz halda həll olunacaq. Sevginizi məhdudlaşdırmayın.

XƏRÇƏNG - Təxminən saat 14-ə qədər nəqliyyatla, eləcə də təhlükəli cihazlarla ehtiyatlı davranın ki, xəsarət almayasınız. Nahardan sonra isə sevindirici məqamlar mümkündür.

ŞİR - Bütün diqqətinizi ailə məsələlərinə, eləcə də tərəf-müqabilinizlə münasibətlərə yönəldin. Hər hansı mübahisə başağrınıza səbəb ola bilər. Yersiz hücumlarınızı dondurun.

QIZ - Şəxsi işlərinizdə əsaslı dönüş gözlənilir. Hətta ətraf mühitin ürəyinizcə olmaması da sizə mane olmayacaq. Aldığınız təkliflərdən imtina etməyə tələsməyin. Götür-qoy edin.

TƏRƏZİ - Özünü çox da güvənməyin. Çünki mövcud durumunuz qürrələnməyə heç bir əsas vermir. Yaxşı olar ki, sadəlik nümayiş etdirəsiniz. Yaxınlarınızın çətinliyinə biganə yanaşmayın.

ƏQRƏB - Ulduzlar digər məsələlər haqqında sussa da, fəaliyyət sahəsində sizi böyük müvəffəqiyyətlər gözlədiyini bəyan edir. Odur ki, bu istiqamətdə istənilən təklifi qəbul etməyə dəyər.

OXATAN - Təzə xəbərlər yolunuzu gözləyir. Hətta yeni iş təklifləri alacağınız da mümkündür. Odur ki, işgüzar əlaqələrinizi dərinləşdirməlisiniz. Uzaq səfərləri hələlik təxirə salın.

OĞLAQ - Maddi durumunuz müəyyən qədər dirçələ bilər. Bu şərtlə ki, büdcənizə işıq salan bütün instansiyalara üz tutasınız. Gün ərzində oturmaq fəaliyyətdən uzaq olmanız məsləhətdir.

SUTÖKƏN - Ailə-sevgi münasibətlərində müəyyən qanqaraçılığı müşahidə olunacaq. Bunun qarşısını almaq üçün proqnozunuz oxuyan kimi səbr nümayiş etdirməli, mübahisələrdən uzaq olmalısınız.

BALIQLAR - Bu füsunkar günlə layiqincə davransanız, yaxın perspektivlərinizdə parlaqlıq qazana bilərsiniz. Əsas vəzifəniz səhətinizi qorumaqdan ibarət olmalıdır. Mübahisələrdən yayının.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Burun əməliyyatı insanın özünə inamını artırır

Türkiyəli estetik cərrah Fatih Dağdalen bildirib ki, hazırda dünyada ən geniş yayılan estetik əməliyyat burun estetikasıdır. Yaşı 18 -dən yuxarı olan və burnunun formasını qüsurlu bilən hər kəs estetik cərraha müraciət edə bilər. Burundakı forma dəyişiklikləri adətən nəfəs alma problemlərinə də səbəb ola bilər. Amma burun əməliyyatından razı qalan xəstələrin əhvalında ciddi yüksəliş nümayiş olunur. Belə ki, onların özünə inamı, motivasiyaları artır, həyata baxışları dəyişir. Həkimin dediyinə görə, əməliyyatdan əvvəl neqativ olan, ikili münasibətlərdən qaçan və ya bu münasibətlərdə uğursuzluq qazanan insanlar "gözəl burun"dan sonra müsbətə doğru dəyişir. Özünə inamı artan insan münasibətlərində də daha loyal olur.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Lisensiya N: B 114
SAYI: 4.750